

STRAŽA

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 56.

Maribor, dne 20. maja 1910.

Letnik II.

Slovenci!

Polzela je v nevarnosti! — Šul-
verein hoče pričeti svoje pogubonosno
delo v lepi in ponosni Savinjski dolini!

V nedeljo 22. t. m. zato vsi, ki
narodno čutate, na

protestni shod v Polzelo!

Shod se vrši po rani maši pri
g. Cimpermanu. Govorilo bo več
govornikov.

Agitirajte in pridite!

Prodane duše.

Naše trditve o nesramnem, liberalnem početju
napram slovenski obstrukciji v Gradeu in našim po-
slancem postajajo od dne do dne bolj jasne. Nečedna
zakulisna komedija, ki brezvestno in efijaltsko izigra-
va vitalne interese slovenskega ljudstva, postaja ved-
no bolj očitna.

Že enkrat smo pribili na tem mestu žalostno, a
resnično dejstvo, da korumpirana masa egoističnega
liberalnega učiteljstva pritiska na liberalne kolovo-
dije, da rujejo in spletkarijo proti slovenski obstruk-
ciji. Akoravno se nam gabi, da je liberalna zalega
tako sebična in je vse njeno žitje in bitje obrnjeno sa-
mo na žep, se moramo vendar ponovno baviti s to u-
mazano in izdajalsko zadevo.

Liberalno propalo učiteljstvo zahteva ureditev
učiteljskih plač. Ako se ta ureditev izvrši, kakor za-
htevajo gotovi podleži, potem bi stala deželo 3 mil.
kron. Pomislite, ljudje božji, to brezprimerno predrz-
nost! Od naše dežele, ki je že na robu gospodarskega
propada, zahteva liberalna banda kar celih 3 mil.
kron samo za en stan, ki tvori agitatorični štab gni-
lega liberalizma.

A to še ni vse. V svoji diabolni sebičnosti za-
hteva to demoralizirano učiteljstvo, naj naši poslanci
uklonijo brezpogojno svoj tilnik v sramofni kavčinski
jarem in izročijo deželo nemškimi nacionalnim zagri-
zencem na milost in nemilost, samo da se lahko hi-
tro zvišajo plače samopašnemu in samogoltnemu li-
beralnemu učiteljstvu. Toliko peklenke perfidnosti je
preveč za najbolj mirnega človeka in slovensko ljud-
stvo bo primorano govoriti s temi brezvestnimi izko-
riščevalci, da bo zvenelo.

Kako tudi ne. Priprosto slovensko ljudstvo je
stopilo v trdno sklenjenih vrstah na plan in zahteva
svoje pravice. „Ne plaši se boja, ne plaši se znoja“
in tudi žrtve radevolje doprinese, samo da zmaga,
sveta stvar. V tem resnem času pa nastopijo mlečno-
zobi liberalni učiteljski pobje in se združijo s kilavi-
mi frakarji in pričenejo neprestano s prostaškimi laž-
mi spletkariti proti obstrukciji iz gole sebičnosti.

Za 3 mil. kron je prodala liberalna stranka in
z njo združeno učiteljstvo sebe Nemcem. Za te 3 mil.
kron žvižga liberalna tolpa, na vse narodne in ljud-
ske svetinje, se obeša na vrat nemškutarskim štajer-
čijancem, hoče s hinavščino in zahrbtnostjo ubiti na-
šo delegacijo in se ponuja kakor propala ženska nem-
škemu frajzinu.

Da homo uvideli vsaj nekoliko vso nizkost te-
ga početja, premostrimo samo nekoliko, kaj vse hočejo
žrtvovati te prodane duše.

Prodati hočejo vse slovensko šolstvo nemško-
nacionalni večini, ki bi gotovo sklenila zloglasni Wa-
stianov predlog, po katerem bi bilo abito vse naše,
že itak pod nemško pestjo trpeče šolstvo.

Nemška večina bi gotovo sklenila spremembo
poslovnika in bi onemogočila v zbornici slovenski je-
zik. Ena tretjina štajerskega prebivalstva bi bila tem
potom oropana pravice, da se sme njena delegacija
posluževati svoje materinščine. Slovenski jezik bi bil
za vedno izročen Nemcem in pokopan. Kaj pa to bri-
ga, te politične bebe, katerih general že itak noče
slovenski govoriti v zbornici.

Ravnatoko hoče ta liberalna banda s svojim he-
rostratskim početjem izročiti / kos slovenske zemlje,
prepojeno s krvjo in znojem naših pradedov, celjskim
nemškutarjem. Sploh se trudi ta zalega, ki jo gonijo
najnižje, želodčne sile, čeprav se ji ne godi ravno
slabo, prodati vso našo prihodnost na šolskem, poli-
tičnem in gospodarskem polju, našim krvnim in naj-
hujšim nasprotnikom Nemcem. Tem samopašnim po-

litikastrom je samouprava samo prazna beseda, s ka-
tero slepijo in izrabljajo svoje backe. Samouprave se
njihove perverzne narave že vnaprej bojijo in jo sa-
mo rabijo v napadalne namene zoper nas, v sreču je
ne marajo in jo zato tudi radevolje prodajo Nemcem
za nekoliko Iškarijotovih kron.

S studom in gnusom se mora vsak obrniti od
teh narodnih škodljivcev. Prepričani smo, da je tudi
med učiteljstvom mnogo takih, ki jih še ni zapustil
idealizem, ki umevajo koristi celokupnosti, za katere
se mora včasih trpeti, in obsojajo to grdo gonjo svo-
jih tovarišev, ki hlepe in vise samo na materijelno-
sti. Ta žalosten fakt, ki smo ga morali z ostrimi in
trdimi besedami obsoditi in ožigosati, ker smo k temu
prisiljeni po okolščinah, mora odpreti oči vsem ide-
alnim in boljšim elementom med učiteljstvom, da je
liberalizem res največja kuga za slovensko ljudstvo,
in se ga moramo otresti. Naj bi bilo to žalostno in
nečedno poglavje v analih liberalnega slovenskega
učiteljstva za vse dobro in pošteno misleče mejnik k
novemu, zdravemu delu.

Vesela znamenja.

(Iz učiteljskih grogov.)

Kdor je zadnja leta opazoval gibanje našega
učiteljstva, je moral priti do zaključka, da bode tež-
ko ali skoraj nemogoče, pritegniti te kroge k skupne-
mu delovanju v blagor slovenskega ljudstva.

Nesrečni liberalizem, katerega je naše zdravo
ljudstvo že davno vrglo med staro šaro in od katere-
ga so se poslovili večinoma že vsi uradniški in obrt-
niški krogi, celo po velikih mestih, tiči našim učite-
ljem še vedno v mesu in krvi.

Toda sedaj se začne svitati tudi v učiteljskih
vrstah ne le na Kranjskem, odkoder je prišel, odko-
der se vodi in goji liberalizem, ampak tudi pri nas
na Štajerskem. Morda izvira to veselo znamenje iz
tega, ker se naše učiteljstvo še ni tako dolgo in ta-
ko sistematično hujskalo proti veri, ljudstvu in du-
hovnikom, kakor na Kranjskem, ali pa, da je naše
učiteljstvo spregledalo nečedne mahinacije liberalnih
doktorjev-voditeljev, katerim morajo služiti za štafažo
in za priganjače.

Toda naj si bode tako ali tako, dejstvo je, da
so že mnogi trezni in dalje misleči učitelji, ki gleda-
jo v duhu žalostno vlogo liberalnega kranjskega učite-
ljevstva, prišli do spoznanja, da ne morejo dalje po

PODLISTEK.

Prva Slovenca na švicarskih ledenikih.

Potopisne črtice — spisal A. Cilenšek.
(Dalje.)

Zato sva si še o pravem času zasigurala svoj
prostor na dolgem, slamnatem ležišču s tem, da sva
položila tja svoja klobuka, ter postavila / ob vznožju
svoje težke čevlje, katere sva že ob prihodu zamenja-
la s toplimi copatami.

Skupno ležišče sloni na močnih nogah — maj-
hen del / za dame je s plateno preprogo zagrajen.
Slama je pokrita, s kocami; za zglavja služijo s tra-
vo nabasane blazine, za odeje pa zopet navadne ko-
ce. Prav priprosto je to ležišče, toda utrujenemu tu-
ristu se prileže boljše, kakor marsikateremu naslad-
nežu najmekkejša postelja s finim perilom in drago-
cenimi odevami.

Da spopolnim opis znamenitega, gorskega za-
vetišča sredi ledenih gora, / moram še omeniti podol-
gastih poletnih jerbavev, ki na železnih kljukah vise
ob stropu; v njih shranjujejo turisti s seboj prine-
šena jedila in pijačo in žepne malenkosti, ki bi zna-
biti motile počitek, h kojemu se vlegajo kar na pol
oblečeni.

Po lesenih stopnicah prideš naravnost iz sobe
v dobro zavarovano podstrešje, kjer je še eno leži-
šče za čuvaja in vodnike ali pa tudi za turiste, ki
nimajo spodaj dovolj prostora.

Strm ledenik tik nad kočo v zimskem času isto
tako popolnoma zakrije, da brez vsake škode divjajo
čez njo plazovi.

Dne 21. avgusta se je ledenik še dotikal z de-
ščicami krite strehe, od katere je kapljala voda v
spodaj stoječe lesene posode.

Kedar vsled velikega mraza zmanjka te vode,
naseka čuvaj ali pa njegov adjutant — 18letni mla-
denič krepkega života — velike kose leda, ki se stopi
v topli koči.

Od treh strani obdaja kočo lesena ograja, da
ne zleti slučajno kak nepredvidnež v globeli pod njo;
na četrti strani se pa nahaja omenjeni strmi ledenik.
Videl sem že mnogo planinskih koč, toda s tako drz-
no in vendar popolnoma varno lego še nobene druge
enake.

V koči je postajalo vedno bolj živahno; kakor
bi se bili nalašč domenili, so venomer / še dohajali
hrbolazci z vodniki — tudi par mladih dam je bilo
med novodošlimi.

Veseleč se mastnega zaslužka in zapitka, je
čuvaj smeje izjavil, da že davno ni imel toliko gostov
naenkrat.

To vam je prasketalo v razbeljenih štedilnikih,
na kojih se je neprestano varil čaj in pripravljala
večerja iz raznovrstnih konserv. Blagodejna gorkoča
je marsikaterega — tudi naju — prisilila, da je sle-
kel topli suknič.

V veselem razgovoru smo zbijali različne šale;
glasen smeh je le takrat ponehal, ko je zunaj nekoli-
ko bolj zatulil vihar, ki tudi v jasnih nočeh v tej vi-
šini redkokedaj miruje. Neka rajska brezskrbnost se
loti človeškega srca v družbi, koje geslo je:

Skrb, ostani le v nižavi —
Za-te mesta ni v višavi!

Da napravimo novodošlim več prostora, legli
smo nekateri na izbrane si prostorčke slamnatega le-
žišča, kjer smo — pušeč iz svojih pipic / nadalje-
vali svoje pogovore: saj na spanje v tolikem trušču
ni bilo niti misliti!

Proti desetih je pa vendar-le nekoliko potihnilo
v koči — tem glasneje se je oglašal zunaj močni vi-
har, ki pa je marsikaterega zazibal v sladko spanje.

Ležali smo liki slanikom tesno skupaj (— bilo
nas je čez 20 —; par turistov in vodniki so pa zle-
zli v podstrešje.

Z Jankotom sva ravnokar malo zadremala, ko
nekdo močno potrka na zatvorjena vrata.

Čuvaj, ki si je zbral trdo klop za svojo postelj,
hiti odpirat — dva zapozneta turista z vodnikom se-
daj vstopita v kočo.

Zopet šum in trušč, kakoršen nastane / v čebel-
nem panju, če v noči nanj potrkaš, zopet prasketanje
vnovič naloženih polen in zamolklo vrenje kropa za
čaj!

Kolikor mogoče se stisnemo, da napravimo pro-
stor še tema dvema, dočim leze njun vodnik v pod-
strešje.

Kmalto zavlada v koči zopet tihota; / čuvaj pa
ugasne veliko svetilko ob stropu ter se vleže na svo-
jo klop.

V polsnu sanjam o strašnih serakih in zevajo-
čih temnozelenih razpokah Eismeerovih — kar vno-
vič nekdo ropota — na 1/2. nočno uro nastavljeni bu-
dilnik s hreščečim glasom igra svojo budnico!

Hkrati je zopet svetlo v koči, koje čuvaj s spre-
vodniškim naglasom kliče:

„Station Unteres Mönchsloch — Ewig Schnee-
feld — Oberes Mönchsloch — Jungfraufirn — Rot-
talsattel einsteigen!“

V kotu za pečjo pa zaigra njegov adjutant na
harmoniko tako bučno koračnico, da kar poskočimo,
— ne — kar zletimo iz ležišča, na kojem smo si sicer
presneto malo počinili.

Komaj sva obula težke čevlje, že zopet šumi v
ponvah; najin Peter stresa v eno belkasto moko gra-
hove conserve, v drugo pa vrže nekaj čajovega tem-
nega listja.

Ker se ni treba umivati in oblačiti, imava z
Jankotom dovolj časa, zabilježiti slavni svoji imeni v
debelo knjigo z opombo, da sva pač prva Slovenca na

teji poti, ki jih vodi v diametralno nasprotje z našim narodom in s tem v gotovi pogin. Spoznali so, da je kranjsko učiteljstvo samo zagrešilo svoj slabi ugled in sedanje zatiranje, kakor piše „Narodni Dnevnik“. Spoznali so, da jih svari stanje brezglednega kranjskega učiteljstva in jih spominja napeti vse sile, da ne pridejo tudi na Štajerskem tako daleč. Spoznanje pa je prva pot k spreobrnitvi in zato se odkrito veselimo tega spoznanja, tembolj, ker vemo ceniti važnost učiteljskega stanu, ako deluje za pravi duševni in telesni blagor našega naroda.

Sedaj imamo upanje, da pride učiteljstvo tudi do spoznanja, da liberalizem ni življenjski sistem, ampak verska in politična zmota, ki mora zato prejeti slej popolnoma izginiti iz površja. In v hipu tega spoznanja bode učiteljstvo začelo čutiti z našim narodom, prilagodilo se bode njegovemu hotenju in pa stremljenju, in vse dosedanje malenkostne praske, ki so večkrat tako mučne, bodo hipoma izginile. Učiteljstvo se ne bode več izogibalo društev in raznih prireditve, ker je slučajno — župnik zraven, ono ne bode več nasprotovalo raznim gospodarskim in denarnim zavodom, ker niso včlanjene pri celjski Zad. zvezi, ampak se bode, ne glede na desno in levo, začelo boriti z vso vnemo in močjo za gospodarski napredek ljudstva, ki nas edini zamore rešiti pretečega nemškega žrela.

In s tem bode naše učiteljstvo našlo pravi stik z našim narodom. Ljudstvo jih bode začelo ljubiti in spoštovati, in podpiralo jih bode, kadar pridejo z opravičenimi zahtevami, kajti naše ljudstvo ne bode več občutilo, da ima — učiteljstvo. To bode veseli časi jednotnega, skupnega dela.

Zato pa kličemo vsem onim, ki so že prišli do spoznanja: združite se, stopite pod prapor našega ljudstva in delajte z nami za resnični napredek našega naroda! Le na temelju ljudske in krščanske misli bo rodilo vaše delo vspehe!

Osrednja zadruga za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine v Mariboru.

Dne 30. decembra lanskega leta je dobila naša vlada pooblastilen zakon, kateri ji daje pravico, skleniti z balkanskimi državami trgovske pogodbe. V teh trgovskih pogodbah bodo dobile balkanske države pravico uvažati k nam živino. Ker bo uvoz tuje živine znatno vplival na ceno naše živine in s tem oškodoval naše živinorejce, zato so zastopniki kmečkega ljudstva zahtevali odškodnino.

Odločnemu nastopu naših poslancev se imamo zahvaliti da se je ob enem z pooblastilnim zakonom sklenila postava za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine, katera določa za dobo 9 let vsako leto po 6 mil. kron in vsebuje natančne določbe za uporabo tega zneska.

Ker je živinoreja glavni vir kmetovih dohodkov in ker je ravno pri prodaji živine izročeni kmet neštevilnim prekupcem, mešetarjem in nereelnim trgovcem, zato je zanimanje za skupno prodajo živine zelo veliko in tekmujejo vse dežele v tem, da odpravijo nedostatke živinske kupčije, da odstranijo vse nepotrebne prekupce in omogočijo ugodnejšo ceno živine. Če primerjamo ceno mesa v mestih s ceno živine na deželi, vidimo, kako velikanska razlika je med obema cenama in koliko zaslužijo razni ljudje, ki so med kmetom in malim mesarjem v mestu, ki kolje živino in prodaja meso.

ogromnih Jungfrauskih ledenikih, ki v evropskih alpah nimajo tekmeča.

Ne morem reči, da nama je sicer izborna grahova juha šla posebno v slast — bilo je še pač malo prezgodaj; vendar se je nisva smela braniti, saj sva znala, da naju čaka 5 ur dolga in silno naporna pot na Jungfrau.

1. uro zapustimo kot prva partija naše gorsko zavetišče. Silen mraz nam vdari v še razgreta lica; vendar ne čutimo pri koči nobenega vetra. Ali tema je tolika, da prvi trenutek ne vidimo nič drugega, kakor redke zvezdice na jasnem nebu.

Pri slabem svitu vodnikove leščerbe se navežemo na vrh ter izvlčemo svoje cepine izpod kože.

Ko še okovarimo roke z zimskimi rokavicami, nastopimo v imenu božjem nočno svojo hojo.

Nekje v bližini srca čutim čudno tesnobo, ko dvignem prvokrat svojo nogo, da se vspnem z vodnikom na ostri, a s trdim snegom pokriti greben ledenika, ki se dviga nad kočo. S silo se je moram otrestiti v popolni zavesti, da za tak pohod v temni noči treba skrajne hladnokrvnosti in neomahljive srčnosti.

Po par korakih zelo strmo navzgor nam zabrije naenkrat nasproti hud vihar; vodnik postoji, da zavije svojo leščerbo v svojo rudečo ruto, sicer bi jo bil veter takoj upihnil. Na svetlobi je seveda izdatno izgubila.

Počasi se vspenjamo kviško ter pazimo prav skrbno, da ne stopimo raz ostri ledeni rob, kar bi lahko bilo usodepolno za vse tri. S cepinom preskusa Peter Inābnit vsako stopinjo — zevajoča razpoka v grebenu kmalu spričuje, kako nujna je skrajna previdnost.

Kmalu zavijemo z grebena v južni smeri na širši, a zelo razpokani ledenik, kjer nas pozdravi tako grozna burja, da nam upihne leščerbo. Se-le po daljšem prizadevanju se nam je posrečilo, zopet pri-

Skupno prodajo živine, potem katere edino je moč kmetu dobiti pravične cene za živino, pa pospešuje novi zakon, kateri določa lepe podpore za zadrugne naprave. Ta dejstva, kakor zlasti dejstvo, da bode celotna živina zopet padla, so privedla do ustanovitve Osrednje zadruge za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine v Mariboru. Zadruga začne delovati dne 1. junija, ima poslovodja, kateri je praktičiral pri zadrugni vnovčevalnici na Dunaju, in se usposobil za svoj posel. Da se zbudi zanimanje za to zadrugo in ljudstvo pouči o njenem delovanju, se bodo po celem Spodnjem Štajerskem prirejale zborovanja in ustanovljale podružnice te zadruge ter nastavljali krajevni zaupniki. Kjer se bodo te podružnice dobro razvile, se bodo tekom časa spremenile v samostojne zadruge.

O binškošnih praznikih so se vršila tri zborovanja, na katerih so zborovalci pokazali veliko zanimanje za to zadrugo in priznali veliko važnost te zadruge.

Studence.

Prvo zborovanje se je vršilo na binškošno nedeljo jutraj v Studenicah. V šolski sobi se je zbralo lepo število gospodarjev, gospodinj in tudi mladeničev.

Navzoče je pozdravil načelnik zadruge gospod državni poslanec Pišek, ki je v kratkem govoru omenil pomen in važnost te zadruge.

Nato je v nad eno uro trajajočem govoru pojasnil nadrevizor Vlad. Pušenjak vzroke, kateri vplivajo na ceno živine, osvetlil izkoriščanje kmetov vsled sedaj obstoječe prodaje živine, naštel prednosti skupne prodaje živine, pobijal ugovore nasprotnikov, kazal na vspehe zadrugne prodaje živine v drugih državah ter obširno pojasnil postavbo z dne 30. dec. 1909, orisal delovanje centrale za živinorejo na Dunaju in delovanje naše zadruge v Mariboru.

Predavanje je navdušilo navzoče za skupno prodajo živine in se je izvolil odbor, ki bo izvršil vsa pripravljala dela.

Konjice.

Popoldan se je vršil velik gospodarski shod v Konjicah. V krasno ozaljšani dvorani kmečke hranilnice in posojilnice se je zbralo nad 200 mož in mladeničev iz konjiške župnije, kakor tudi iz sosednjih župnij.

Po predavanjih se je vnela prav živahna debata, v kateri so se marsikateri točke pojasnile in začrtala pot za bodoče delo.

K zadrugi je pristopilo 69 članov in se je izvolil pripravljalni odbor.

Planina.

Planina slovi po svoji lepi živini, slovi po gospodarjih, kateri skušajo živinorejo povzdigniti. Ker je Planina zelo oddaljena od železnice, se živinorejci, ki so navezani na kupce, ki prihajajo k njim iz daljnih krajev, izkoriščajo in jim živinoreja ne donša onih dohodkov, katere bi morala donášati. Za take kraje se posebno priporoča organizacija, ki jim omogoča boljšo prodajo živine.

Radi tega se je na binškošni pondeljek priredil na Planini velik gospodarski shod z istim programom, kakor prejšnja dva shoda.

Na vrtu gostilne gospoda Pinterja se je zbralo nad 200 mož in mladeničev, ki so z velikim odobravanjem sledili izvajanju govornikov in stavili v debati razna vprašanja ter izražali razne želje. Da ve-

žgati luč, ki pa nam kmalu vnovič ugasne; prisiljeni smo, v temi nadaljevati svojo pot.

Sčasoma se navadijo naše oči na temo, tako da lahko na par korakov za silo spoznamo svojo nadaljnjo pot.

Okoli 1/2. uri stopimo na Spodnji Mönchsjoeh (3560 m), odkoder se vidi na desno — seveda pri bellem dnevu — oster ledeni greben Mönchov; na levo nas pozdravljajo Walcherhorn in Fiescherhorni, naravnost pred nami pa vstajajo Jungfrau, Rottalhorn in Aletschhorn.

Žalibog ne vidimo v temni noči nobene omenje njih gorskih veličanstev, pač pa zapazimo še precej daleč za seboj migljajoče lučice onih partij, ki so za nami odšle iz Bergli-koče.

Predno sestopimo s sedla, posreči se vodniku, zopet prižgati leščerbo; pri njeni sicer zelo slabi svetlobi spoznamo vsaj toliko, ali je treba stopiti navzgor ali navzdol.

Takoj za sedlom nas vodi pot kakih 30 m strmo navzdol; treba je zopet skrajne opreznosti, da ne zdrknemo v neznano globočino. Edino le s cepinom in vrvjo je bilo mogoče, v polutemi korakoma se spuščati navzdol — kar uzremo pod seboj mogočno razpoko.

Da ne bo kdo mislil, da me je pogled v grozno zevajoče žrelo, nad kojim sem se moral s cepinom zasidrati, ako nisem hotel zleteti naravnost vanj, vznemirjal, moram ga takoj zagotoviti, da sem ostal hladen in ravnodušen; ravno tako tudi moj Janko. Kdor ne razpolaga v tako nevarnih trenutkih s popolno hladnokrvnostjo in brezpogojno srčnostjo, le naj mirno ostane doma za pečjo in naj nikar ne hodi na švicarske ledenike!

Po zelo ozkem snežnem mostiču dospemo srečno onkraj razpoke ter se obrnemo skoraj pravokotno na desno.

Čez gornje končine Ewig Schneefelds koraka-

jo posestniki ceniti velik pošten živinoreje, je najboljši dokaz dejstvo, da se jim tejujejo za dosego plemeškega sejma.

Tudi na Planini se je izvolil odbor, ki bo zbral člane in izvršil vse pravice.

Pri vseh treh zborovanjih sta bila navzoča zastopnika zadrugne vnovčevalnice na Dunaju in v Gradcu, ki sta se pohvalno izrazila o velikem zanimanju, katero kaže slovensko ljudstvo za zadrugne naprave.

Osrednja zadruga bo priredila dne 5. junija gospodarsko zborovanje v Slivnici pri Mariboru, dne 12. junija pa zborovanje pri Veliki nedelji o priliki običnega zbora tamošnje posojilnice.

Politični pregled.

Državni zbor.

Seja dne 18. maja.

Vlada je predložila načrt zakona o veteranskih društvih. Ta nastavni načrt je bil kot prva točka današnje seje. Češki radikalec Sokol je predlagal že začetkom seje, naj se dene ta točka z dnevnega reda. Njegov predlog pa je bil odklonjen. Vladni načrt določa, da se bodo veteranska društva v bodoče imenovala „vojni kori“, in se bodo združila vsa pod enotno poveljstvo. V slučaju vojske bodo opravljali vojaško službo. Člani bodo smeli nositi orožje, in bodo dobili brezplačno zdravniško pomoč. Vlada si pridržuje na ta „kor“ večji vpliv, in bo tudi imenovala poveljnika. Člani dobe tudi podporo v bolezni, in povrnjene pogrebne stroške. — Minister deželne brambe je odgovoril na interpelacijo poslanca Biankinija glede mornarske akademije na Reki in v Pulju.

Načelniki klubov so določili dnevni red za letošnje poletno zasedanje. Da bodo imeli odseki več časa za svoje delo, se bode vršila vsak teden samo ena zborniška seja. Mnogi poslanci želijo, da bi proračunski odsek rešil v treh tednih svoje delo, parlament pa do konca julija. Načelniki so se dogovorili, da mora zbornica do 8. julija rešiti te-le predloge: načrt zakona o ženskem ročnem delu, o pridelovanju petroleja, o delavski pogodbi, o kovanju novega srebrnega denarja po 2 K, in več predlogov poljedelskega odseka. Vprašanje pa je, če se bo vse to izvršilo.

Proračunski odsek. — Dr. Korošec govori.

Dr. Korošec je v seji proračunskega odseka odločno ugovarjal v imenu Slovencev, ker se bode nemška obrtna šola v Gradcu zopet prezidovala in razširila. Govornik ostro prijema vlado, ker na eni strani tako skrbno, po očetovski skrbi za Nemce, in meče stotisoče za nemško šolstvo, dočim Slovencev glede obrtnega šolstva dosledno prezira. Dr. Korošec je energično zahteval, da se dajo tudi Slovencev potrebne obrtne šole. Odločno je nastopil govornik za zgradbo dobre ceste iz Gornje Savinjske doline v Železno Kapljo, da se s tem poveča tujski promet v naših krajih. Toplo se je zavzel tudi za spremembo zakona v bratovskih skladnicah na korist delavstvu, ter je priporočal želje delavcev v celjski cinkarni glede zboljšanja plač in provizije. V seji dne 19. maja se je proračunski odsek bavil z nekaterimi zadevami bukovinskih Rusinov.

mo odslej prav zložno ob Mönchovem vnožju proti Gornjemu Mönchjoeh.

Ker je sneg na ledeniku tako trd, da se nam celo nič ne udira, vstopimo kmalo na Gornji Mönchjoch (3618 m), kjer nam silna burja že v tretjič ugasne leščerbo.

Zaman smo prižigali tako dolgo, da so nas došli trije turisti z dvema vodnikoma, ki sta imela vsak svojo svetilko.

Takoj smo opustili nadaljno prižiganje ter smo se kratkoma pridružili tej partiji. Povedali so nam, da sta se dve partiji ob Spodnjem Mönchjoeh vrnili zopet v Bergli-kočo, češ, da je pot vsled burje preveč naporna in nevarna.

Po lahno nagnjenem ledeniku Jungfraufirn stopamo v južnozahodni smeri skoraj celo uro vedno navzdol, dokler ne pridemo do točke 3488 m švicarskega specialnega zemljevida, kjer zagledamo pod seboj številne razpoke, ki nam hočejo navidezno zapreti pot.

Da se jim kolikor toliko izognemo, krenemo še bolj na desno tja proti zadnjim končinam južnozapadnega Mönchovega grebena.

Po ozkih snežnih mostičih vstopimo kmalu na dno Jungfraufirn (3300 m), kjer zagledamo v južno-zapadni smeri velikansko pošast pred seboj — mogočni Jungfrauski masiv, na levo pa zapazimo v daljavi migljajoče lučice, ki nam naznanjajo, da se tudi od Konkordia-koče sem bližajo pridni turisti istemu cilju.

Okoli četrte ure zavijemo na desno proti vnožju Aottalskega sedla; zelenomodre, ledene stene se dvigajo pred nami — tja gor pojde naša pot!

Dobro sva vedela, da se začne tukaj „punctum saliens“ Jungfrauskega pohoda od te strani; (zakaj ravno ta del pota je izročeni na milost in nemilost vsakokratnim vremenskim in snežnim razmeram.

(Dalje prih.)

Finančni odsek

se je bavil z vprašanjem o davčnih predlogih in morarici. Socialni demokratje so posebno gromeli proti novim vojnim ladjam.

Odsek za državnozborski pravilnik je sprejel dne 19. t. m. resolucijo dr. Šusteršiča, s katero se odklanja vladni načrt deželnozborskega opravilnika, ter predlaga, naj se izvoli referent, ki naj sestavi nov načrt. Predlog poslanca Choca, naj odsek preide preko reforme opravilnika na dnevni red, je bil odklonjen. Za referenta je bil izvoljen poslanec dr. Steinwender, ki ima svoj elaborat o reformi poslovnika predložiti tekom 14 dni.

Nadomestna državnozborska volitev.

V okraju Meran na Tirolskem je bila potrebna radi odpovedi poslancev Dorfmann nadomestna volitev. Volitev je bila zelo vroča. Nasproti sta si stala kandidat konservativcev in kandidat krščanskih socialcev.

Zmagal je krščanski socialc Hölzl, ki je dobil 4207 glasov, med tem ko je dobil protikandidat 4065 glasov.

Prejšnji poslanec Dorfmann je bil izvoljen od obeh strank.

Naučni minister.

„Die Zeit“ poroča, da so Nemci zelo hudi na naučnega ministra, ker se ni odzval povabilu na občni zbor šulvereina, in je poslal le prav hladno, formalno, oprostilo pismo, v katerem nič ne omenja zasluge in pomena šulvereina, akoravno bi bil imel kot štajere in kot nemški naučni minister za to prav posebno povode.

Mažarski vpliv v bosenski upravi

je še vedno odločilen. To se je pokazalo ravno kar z dogodkom, ki ga omenjamo tu doli:

Zagrebska hrvaška opera se je bila odločila za gostovanje v Sarajevu povodom cesarjevega obiska. Vse je bilo že pripravljeno, da bi bila opera iz Splita, kjer sedaj gostuje, odšla v Sarajevo. V zadnjem hipu pa je intendant Treščec dobil od bosenske vlade brzoglasen migljaj, naj opera — ne pride, češ, da te predstave niso v programu predstoječega cesarjevega obiska.

Brez vsakega dvoma pa je to le pretveza in je pravi vzrok politične narave. Oni migljaj je bil gotovo oddan na zahtevo skupnega finančnega ministra Buriana, ki je Mažar do mozga in kosti, in je vnet izvrševatelj načrtov mažarskih imperijalistov. Le tako naprej, ali slednjič mora vendar zmagati narava in se končno uredi usoda Balkana po devizi: slovanski Balkan slovanskim narodom!

Ali na posledicah poloma te blazne mažarske politike na Balkanu ne bodo trpeli samo Mažari, ampak tudi vsi oni, ki iz nesmiselne slavofobije ali pa iz sramotne strahopetnosti pred Mažari dajajo potuho vrtoglavi mažarski megalomaniji.

Laška univerza.

Dne 18. majnika je prišla k rektorju dunajske univerze deputacija laških dijakov. Dijaki so izjavili, da ne morejo opustiti agitacije za laško univerzo.

Rektor je dejal, da bo v slučaju nemirov rabil najstrožja sredstva in jih je opozoril, da bodo za vse poškodbe pri eventualnih demonstracijah sami odgovorni.

Deputacija je vse to vzela molče na znanje. — Takoj nato se je vršil sestanek vseh laških akademikov.

Vstaja v Albaniji.

Carigrajski korespondent lista „Giornale d'Italia“ je imel z Izmail Kemal bejem razgovor o situaciji v Albaniji. Kemal bej je dejal, da Albanci ne bodo prej dali orožja iz rok, dokler ne bodo izpolnjene njih zahteve.

S pritrditvijo vojnega ministra (je Torgut Šeket paša stvar uredil tako, da Albancev ne bodo razoroževale turške čete, temveč da Albanci sami oddajo orožje svojim predstojnikom, ti pa dalje Šeket paši.

Doslej so ujeli 33 voditeljev vstaje; postavili jih bodo pred vojno sodišče.

Nova francoska zbornica.

Volitve v francosko zbornico so dovršene in novoizvoljeni poslanci se sestanejo dne 1. junija t. l. k prvi seji.

Dasi je dobila vlada pri volitvah ogromno večino, zahtevajo nekateri, da mora v očivid novi zbornici — demisionirati, da se izvede vsaj delna prenovitev kabineta.

Seveda kažejo vsa dosedanja dejanja vlade, da Briand ne bo napravil tega, temveč, da se predstavi vlada novi zbornici v svoji sedanjih sestavi. Se-le ako vlada ne dobi v novi zbornici večine za program, ki ga razvije tam, poda demisijo. Značilno za pojmovanje parlamentarizma v Franciji, in pri nas pa je to vsekako.

Tam so se vršile volitve v zbornico. Vlada je dobila pri teh volitvah večino. — Kljub temu se zahteva od nje, da mora demisionirati, še predno se zbornica sestane!

In pri nas v Avstriji?

Bienertova vlada je doživela že nešteto porazov v zbornici poslancev, a kljub temu se drži na kr-

milu, kakor klop na koži. Seveda se izgovarjajo pri nas, da so bile večine proti vladi vsakokrat le čisto slučajne.

A tak slučaj je bil o priliki padca Briandovega prednika Clemenceaua tudi v Franciji. Tam je o priliki nekega glasovanja slučajno ostala vlada v manjšini. Čim je bil proglašen izid glasovanja, je ministrski predsednik Clemenceau vzel spise pod ramo, rekoč: „Je m'en vai“ (grem) ter je odšel.

Ko bi bilo pri nas v Avstriji tako, bi Bienertova že davno ne bilo več.

Proti inozemcem v Rusiji.

Iz Petrograda poročajo: Ministrski svet je sprejel zakonski načrt, po katerem ne morejo inozemci v Podolju, ki so dosegli rusko državljanstvo, nakupovati nepremičnin izven mest. Guvernerji zamorejo izgnati vsakogar, ki bi se proti tej naredbi pregrešil.

Raznoterosti.

Iz sodnijske službe. Sodnik dr. Arnold Mally v Slovenski Bistrici je prestavljen v Ptuj. Sodnijski adjunkt dr. Feliks Rakovec je prestavljen iz Maribora v Slovensko Bistrico.

Iz šole. Gdč. Lojzika Ferlež je premeščena iz Sv. Jurija v Slov. goricah kot suplentinja v Poljčane.

Osebnosti. Gospod Horjak, kaplan v Galiciji, je dobil dopust. Zdravnik mu je konstatiral več bolezni. Gospod Ivan Schiller, kaplan v Dolu pri Zidanem mostu, je odšel v Ameriko.

Iz pošte. Pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji se je napravila poštna nabiralnica. Zvezo ima s pristojno pošto pri Veliki Nedelji. Vsak dan, razum nedelje, bo poštni sel raznašal poštno pošiljatve. S tem je ugodeno dolgoletni želji tamošnjega prebivalstva.

500 znamk za obmejne Slovence je poslal gospod Ivan Es iz Mozirja. Lepa hvala. — Živeli posnemovalci!

S. K. S. Z. v Mariboru je razposlala vsem svojim članicam-društvam takozvane vprašalne pole, ki bi se naj izpolnile in nazaj poslale. Nekatera društva so se že odzvala tej prošnji, a večina še ne. Vsa društva prosimo, da nam blagovolijo to kmalu urediti, jih Slovenska krščansko-socialna zveza nujno potrebuje.

Mladenci — mladenke, ali imate že vsi krasne, umetniške znake mladeniške in deklishe zveze, katere je založila slovenska krščansko-socialna zveza? Komad stane eno krono. Mladenci, mladenke, agitirajte med svojimi tovariši in tovaršicami za to razprodajo. Naročajo se na naslov: Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je vsak dan od 4.—6. ure zvečer, le ob nedeljah in praznikih od 10.—11. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi izposojene knjige pravočasno vračajo nazaj, da prihranijo nam in sebi nepotrebne stroške opominjevanja.

Liberalizem moramo popolnoma s koreninami zatreti, to je naša sveta naloga. To prepričanje, ki sicer vedno živi v nas, le še bolj potrjuje v zadnji številki omenjeni Prevostov spis v „Dnevniku“ od 14. t. m. V tem se na eni strani na diabolichen način vzbujajo človeške sle, na drugi strani se pa s sarkastičnim nasmehom vlačijo v blato zakrament sv. zakona. Somišljeniki, povejte, če poznate kakega zaslepljenca, da prinašajo liberalni listi spise, ki jih brez pohujšanja ne more čitati nobeden pošten slovenski fant in nobeno slovensko dekle! Ako vam bo kak zaručan liberalc slovesno zatrjeval, da liberalci nimajo ničesar proti veri in njenim naukom, za vrnite ga, da prinaša liberalno časopisje črtice, ki na prostašk, nedelikatnen način, z namenom, da bi dražili strasti, opisujejo obžalovanja vredne, velikomestne pregrehe, ki dosežejo svoj vrhunec v tem, da zaljubljen nor in izžit dedec poljublja in se objemlje s svojo konkubino.

Zadružna zveza celjska je v težki in nevarni krizi. Mnogim treznejšim gospodom je bilo pogubnega in razdiralnega dela mlado-liberalcev preveč in so se postavili za zadružništvo v bran. Tega pa dr. Kulkovec in njegovi ožji prijatelji ne prinesejo. Njim se mora vse klanjati ali je pa ogenj v strehi. Sedaj je pozabil „Narodni Dnevnik“ na vse in zdelava samo one, ki so se drznili primerno označiti vspehe liberalnega časopisja, ki samo žre, žre in zopet žre. Najbolj se hudujejo nad dr. Brenčičem, ki je zahteval, da uradništvo Zadružne zveze ne sme biti samo filijalka liberalnih časopisov. Dr. Brenčič je bil predsednik nadzorstva in so mu razmere gotovo dobro znane, zato so njegove besede važne. Da je pa tako odkrito povedal in osvetlil celjsko zvezo, ki tako rada plava nad strankami, to boli in peče in zato divjajo. Pa vse nič ne pomaga. Tudi mi si bomo dobro zapomnili, kakšno vlogo igra pri liberalnem časopisju uradništvo „nepriustranske“ celjske zveze. Kaj sledi iz tega dejstva za vsak naš zavod, ni potreba še posebej povdarjati.

Narodnost naših naprednjakov. Kakšna je toliko hvalisana narodnost naših naprednjakov, nam kaže posebno sledeči slučaj: Dne 5. maja so obhajali gospodje učitelji 40letnico svoje zveze v Št. Juriju ob juž. žel. Po zborovanju je bil banket pri gospodu Nendlu. Toda ali je bila udeležba preveč slaba ali

kaj je bilo vzrok, da so poslali malo časa pred banketom neko nemško okrožnico, s katero vabijo tržane na banket. Toda naj bi še to bilo, da vabijo. Saj se to rado prigodi, da je udeležba slabša, kakor se pričakuje. A to se nam zdi kratkomalo nad vse čudno, če ne celo predrzno, da se vabi „alle lehrerfreundliche Bürger und Bürgerinnen“ na banket z nemško okrožnico. Saj še vendar nismo v rajhu, trg pa še tudi menda ni toliko nemčurski, da bi se morala pošiljati nemška okrožnica.

S cepci udrihajo zdaj dnevnikarji po dr. Brenčiču, ker si je upal povedati par resnic na občnem zboru Zadružne zveze tem mladim vnbaciteljem. In ravnotako ravnatelj Jošt ne najde več milosti pred mogočnim Mil. Štiblerjem, ki bi ga v kratkem že rad izpodrinil od korita. Tudi druge zaslužne može še zdaj povrh zasramujejo. Naj bi zdaj bili zadovoljni, da so dobili Zadružno zvezo, da si bodo lahko plačevali svoje liste. Kaj še pa treba zdaj žmerjati in psovati?

„Podpornema društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“ so darovali: 100 K: Tržaška posojilnica in hranilnica; po 50 K: Centralna posojilnica v Gorici, in Hranilnica in posojilnica v Šmarju; 40 K: Posojilnica v Radgoni; po 20 K: Ravnateljstvo zastavljalnice in z nje združene hranilnice, Gorica, Posojilnica v Konjicah in Savinjska posojilnica v Zalcu; po 10 K: Matija Zamida, ravn. dež. uradov in Fran Žužek, višji inženir v Ljubljani; po 5 K: Jurij Detiček, c. kr. notar v Cetju, Peter Novak, c. kr. prefekt v pokoju, Kamna gorica, Štefan Podboj, c. kr. prof., Celovec, Alfonz Vales, c. kr. profesor, Maribor, Hranilnica in posojilnice, Izlake, in neimenovan duhoven; 3 K: Mat. Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu; po 2 K: Viktor Engelman, Šmartno v Tuhinju, in G. Vidic, Lukovica. Skupaj 357 K. — Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrev. juž. žel. v pok., Dunaj III., Reiserstr. 29.

Grof Attems, stajerski deželni glavar, je, kakor smo že poročali, bil v slavnostnem odboru za šulvereinsko tridesetletnico v Gradcu, se je udeležil zborovanja, in je tudi govoril kot deželni glavar. To je naravnost izzivanje slovenskih sodeželanov, zoper katere je naperjeno napadalno delo Schulvereina! S tem nepremišljenim korakom je storil deželni glavar veliko netaktnost. Veleposestniki, katerim pripada grof Attems, bi radi, da bi se Slovenci glede obstrukcije pobotali z Nemci, Njih glavar pa na naravnost nečuvnen način s svojo prisotnostjo in govorom na šulvereinski slavnosti smeši slovensko ljudstvo. Če je v Gradcu davčni denar Slovencev dober, mora računati z nami tudi g. deželni glavar.

Ugodna prilika. V nekem spodnještajerskem mestu, ki je velike važnosti za razvoj Slovencev, je pod ugodnimi pogoji na prodaj nova, enonadstropna hiša, urejena za trgovino. Ta hiša donaja najemnine za stanovanja, vrt in klet, brez trgovine letnih 2000 K. Zraven sta tudi dve stavbišči. Ker je svet tod zelo drag, se nudi kupcu lepa bodočnost. Hiša se nahaja v neposredni bližini treh velikih tovarn, na kraju, kjer je velik promet. Zadnja cena za Slovana 32.000 K. Plačati je treba le 10.500 K. Podjetni Slovenci, potrudite se! Natančnejše podatke daje upravništvo „Straže“.

V nekem spodnještajerskem zdravilnem kopanju so na prodaj tri nove, krasne vile na izredno lepem prostoru. Te vile se obrestujejo z najemnino samo v treh mesecih s 36%. Cena: 44.000 K in 21.000 K z opravo vred. Za Slovence 4000 K ceneje. Za božehne gospode, ki se hodijo zdraviti, ali pa za penzioniste, bi bile te vile kakor nalašč. Cena je glede na vrednost in lego izredno nizka. Da ne dobe nasprotniki teh vil v svojo posest, zglasite se, premožni rodoljubi! Natančnejši podatki se izvedo v uradništvu „Straže“.

V Berlinu se vrši te dni četrti svetovni kongres krščanskih dekliskih društev in zvez. Kongresa se udeležuje veliko število zastopnic krščanskih dekliskih organizacij iz evropskih držav. Tudi avstrijske deklishe organizacije so poslale svoje zastopnice.

Zamenjava koleckov. Stare koleke emisije leta 1898 se še do 31. maja lahko zamenja za nove, in sicer se zamenjavajo ali pri deželnem ekonomatu finančne direkcije, ali pa pri posameznih davkarijah. Po 31. maju 1910 izgubijo koleki iz leta 1898 vsako veljavo.

Novo adjustiranje avstrijskih in bosanskih žrebčarjev. Cesar je določil, da se uniforma vojakov-žrebčarjev v toliko spremeni, da dobe avstrijski žrebčarji mesto temno-modre, temno-rujave bluzo; oni v Bosni in Hercegovini pa dobe rujavo suknje in plašče ter rudeče hlače. Egalizacija bo rdeča, gumbi rumeni in gladki, moštvo bo dobilo rudeče-rujavni fes.

Slov. kat. akad. društvo „Dan“ v Pragi si je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 15. maja izvolilo sledeči odbor: Predsednik tov. diplom. eksp. akad. in pravnik Josip Dular; podpredsednik in blagajnik tov. pravnik Ivan Perne; tajnik tov. pravnik Ivan Leskovec; knjižničar in gospodar tov. pravnik Janko Koser.

Pantz—Hohenblum. Zanimiv boj se bije zadnji čas med nemškimi agrarci. Drž. poslanec vitez Pantz je nastopil s svojimi, dokaj številnimi pristaši proti naziranju in stremljenju referenta državne agrarne centrale viteza Hohenbluma, ki zastopa stališče, da se mora žito in vsi drugi kmetijski pridelki, ki se uvažajo iz drugih držav v Avstrijo, obdačiti z visoko carino. Pantz pa je mnenja, da naš mali in srednji kmet itak nimia žita na prodaj, ampak ga mora še sam ku-

povadi. Ker je vsled visoke žitne carine postalo krmiljenje živine dražje, je tudi cena živini zelo poskočila. Iz tega vzroka je nastala draginja življenskih potrebščin. Nemški agrarci so razdeljeni sedaj v dva tabora. Eden se zavzema za Pantza, druga za Hohensbluma, vendar ima Pantz boljše šanse.

Na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru se vrši od 13. do 18. junija poletni tečaj za sadjerejce, vinorejce in viničarje. Na tečaj za sadje- in vinorejce bo sprejetih 40, na onega za viničarje pa 20 udeležencev. Prošnje se pošiljajo na ravnateljstvo deželne vinorejske in sadjarske šole v Mariboru.

Ljubljanski igralci na Štajerskem. V ponedeljek, dne 23. majnika t. l. gostujejo člani ljubljanskega slovenskega gledališča v Ljutomeru v dvorani gospe Kuvkove. — V sredo, dne 25. majnika gostujejo na vabilo „Narodne Čitalnice“ v Slovenski Bistrici v tamšnjem „Narodnem Domu“. — V četrtek, dne 26. majnika (Telovo) gostujejo v Ptujju v „Narodnem Domu“, kjer se priredi „Dobrodolna predstava“. — V petek, dne 27. majnika gostujejo v Št. Juriju ob juž. železnici vseh omenjenih krajih se uprizeri angleška satira „Sebastijan, veliki knez Georgijski“, ki dosega vsepovsod sijajne uspehe. Opozorjamo slavno občinstvo, naj počasti naše drage goste povsod z mogočjim obiskom. — Zaključiti nameravajo svoje gostovanje s Celjem, kjer prirede tri predstave, kakor v Mariboru, ter obiščejo tudi Žalec in Trbovlje.

C. kr. kmet. podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici naznanja vsem svojim članom, da naj nasvete uvodnega članka „Slovenskega Gospodarja“ od 12. t. m., v katerem se označuje državna podpora v prid naši živinoreji, dobro porabijo! Kdor ima mokre travnike, in je blizu dovolj odvajalnih strug, naj prosi za državno podporo za drenažiranje. Komur se svet vsled notranjih vodnih mas pogreza, naj prosi podpore za napravo trdnega temelja in odvajanje vode. — Komur pa manjka vode za namakanje svojih suhih travnikov naj prosi za umetno napravo za namakanje travnikov. — Govedoreja je za našega kmeta prihodnost; obenem seveda svinjereja, zato skrbimo za dobre plemenjake in prosimo za subvencionirane bika in merjase v najkrajšem času. — Poskusi se naj tudi prosi za znižano dobavo umetnih gnojil. — Torej oglasite se, če ne vsega, nekaj moramo dobiti!

Liberalno združeno delo se je v najboljši luči pokazalo na občnem zboru liberalne Zadr. Zveze v Celju. „Narodni Dnevnik“ je sicer pisal, da se morajo v odbor izvoliti le „strokovnjaki“, a to je bilo rečeno v ovinkarskem smislu — le najbolj zagrizeni liberalni narodni strankarji. Gg. Vošnjak, Jošt, dr. Jurjela so — po mnenju Št. Merja premalo liberalni, zato treba v odbor voliti najstrastnejše liberalce, kakor so dr. Kukovec, dr. Božič, propali deželnozbornski kandidati in kandidati za ravnateljsko mesto v Št. Juriju, Goričan, znani „posojilničar“ na Griču, Benj. Kunej, hmeljski mešetar Roblek. Upamo, da se bodo sedaj oči odprle tistim zadrugarjem, ki so dosedaj že mislili, da — Zadr. Zveza v Celju ni liberalna.

Dr. Brečič, predsednik Zadr. Zveze v Celju, je izjavil na občnem zboru Zadr. Zveze v Celju, da je uradništvu celjske Zadr. Zveze filijalka strankarskih časopisov. Naš list je vedno povdarjal, da gg. Štibler in Kunej niso nič drugega, kakor od liberalne Zadr. Zveze plačani agitatorji in sodelavci liberalnih listov, sedaj je pa to našo trditvev podkrepil večletni predsednik nadzorstva, kateri gotovo zelo dobro pozna razmere.

Agitator Štibler, uslužben pri liberalni Zadr. Zvezi v Celju, zelo marljivo bere naš list, ker je v svojem poročilu na občnem zboru Zadr. Zveze v Celju uporabil vse dopise, notice, in to iz obeh letnikov našega lista, v katerih smo bičali „zdr. Zvezo“ delo celjske liberalne zveze. Četudi so leteli o priliki takih očitih od Štiblerja dobroznane strani neresnični in neopravičeni napadi na nas in naše somišljenike, je vendar Štibler priznal na občnem zboru, da smo se potegovali za dobro stvar. G. Štibler je šel še celo dalje, nego mi, in je imenoval način revizije celjske Zadr. Zveze pri nekaterih posojilnicah „čisto navadno sleparstvo, zločin, ki bi se utegnili kruto maščevati.“ („Narodni Dnevnik“ št. 108, stran 2, vrsta 7.) Škoda je, da ni kot primer navedel revizije pri neki posojilnici na Koroškem, katero je Štiblerju zelo blizu stoječi gospod v pozni jeseni opravil — tekom ene cele ure.

Novi odbor liberalne Zadr. Zveze v Celju, v katerem so izvolili tudi g. Turnšek st., ker upajo na ta način dobiti več sto tisoč kron od moziške posojilnice, bo radi izjave g. Štiblerja, da je bila revizija pri nekaterih posojilnicah, ki se je precej površno vršila, čisto navadno sleparstvo, zločin, ki bi se utegnili kruto maščevati, baje povrnil upravne pripevke posojilnicam v Ziljski Bistrici (100 K), Sv. Štefan ob Zili (100 K), v Galiciji (50 K), Ljutomeru (250 K), kjer Zadr. Zveza ni revizije niti izvršila, akoravno je minula dveletna doba, in so bile te posojilnice do konca leta članice Zveze, ter je od njih zahtevala, oziroma si od naravnost naloženega denarja omenjene zneske odtrgala.

Marburgerca je silno razburjena, ker priredimo v nedeljo dne 22. t. m. na Polzeli protestni shod proti šulverejski šoli, katero hoče zgraditi par nemških privandrancev in pa nekaj slovenskih zapeljancev. Zaradi našega uvodnika od srede dne 18. t. m., ki jo je zadel v živo, maha okrog sebe kakor divja. Napada, premilost, knezoškota, dr. Korošca in kliče vse oblasti na pomoč za „zatirane in miroljubne“ Nemce. Kaj bi se zgodilo, gospod Jahn, ako bi v po-

polnoma nemškem kraju hoteli osnovati mi slovensko šolo? Ves nemški tabor bi kričal, da je to provokacija in da so za vse posledice odgovorni izzivalni nameni Slovencev. Ali ni s Polzelo ravno tako? Na polnoma slovenskih tleh dražite s svojimi nabranimi tisočaki mirno, avtohtono, slovensko prebivalstvo. Mi smo opravičeni, da se branimo sramote; za vse posledice so odgovorni izzivalci!

Nedeljski počitek v lekarnah. Štajerski namestnik je izdal z ozirom na nedeljski počitek v lekarnah sledečo naredbo: V krajih, ki imajo več kakor eno lekarno, mora biti v času od 1. ure v nedeljo popoldne do 7 ure v ponedeljek zjutraj, ako je število lekarn ravno, polovica lekarn zaprta, v nasprotnem slučaju pa od polovice manjše število.

Potovalni učitelj Goričan ni samo v politiki liberalce, ampak tudi v gospodarstvu. Kot deželni uradnik za Spodnje Štajersko bi se moral ozirati na ogromno večino kmečkega prebivalstva, ne pa na par advokatov in učiteljev in njihov organizacije. Dobro je g. Goričanu znano, da ima Zadr. Zveza v Ljubljani več članic na Štajerskem, kakor celjska liberalna Zveza. Znano mu je tudi, da združuje Zadr. Zveza v Ljubljani kmečke posojilnice, dočim so v Celju včlanjene večinoma kapitalistične posojilnice, pa se vendar pusti voliti v odbor; to priča o res veliki liberalni strasti. Kaj poreče k temu deželni odbor?

Slovenske delavce tirajo iz Nemčije. Te dni je bilo iz velike apuene tvornice v Dornburgu v Nemčiji odpuščenih nad 150 hrvaških in slovenskih delavcev. Delavce je pruska vlada izgnala z motivom, da so nevarni tujci. Glavni vzrok pa je — ker so Slovani. Lepa zaveznica Avstrije!

Usoda „Nar. Dnevnika“ je visela — na eni niti. „Narodni Dnevnik“ je popolnoma odvisen od kredita pri liberalni Zadr. Zvezi v Celju, liberalni posojilnici Lastni Dom v Celju in drugih liberalnih zavodih. Ker je pa posojilo podeljeno liberalnemu „N. Dnevniku“, oziroma njegovi krušni materi „Narodni Založbi“ neiztirljivo, zato se boje mladi liberalci, da bi stari liberalci dobili zavode, kateri kreditirajo popolnoma pasivnemu „Narodnemu Dnevniku“, v roke, ker bi isti najbrž tirjali denar nazaj, in „Dnevnik“ bi moral — prenehati. Le temu dejstvu je pripisovati hud boj, ki se je bil na občnem zboru Zadr. Zveze v Celju, ko se je blatilo na vse načine stare liberalce in — spravilo samo take ljudi v odbor in nadzorstvo, ki bodo prikimali vsemu, kar bo zahteval — Spindler. Radovedni smo, če bodo stari liberalci še naprej podpirali in vzdrževali liberalno Zadr. Zvezo v Celju, ki ni nič drugega, nego „Pumpstation“ za liberalne naprave.

Za trgovce. Najvišji sodni dvor je izdal te dni v neki pravni zadevi določbo, ki je zelo važna za trgovce. Neki trgovski sodnik je s tvrdkinim pečatom in ponarejenim podpisom svojega šefa naročil od tovarne večjo množino blaga, ter ga porabil za se. Ker je bil šef trgovine pozneje tirjan za dotično svoto, se je branil, ker blaga ni naročil, in ga tudi ni sprejel. Najvišji sodni dvor je odločil, da mora on dotično blago plačati, ker je njegov sodnik pri naročilu pritisnil trgovčev pečat, z motivacijo, da je smatral originalni pečat trgovčev za nekak pravomočen podpis, če tudi trgovec sam za naročila ni vedel. Torej, pozor, trgovci!

Slovenske stenografkinje! Društvo hrvatskih stenografkinj v Zagrebu poziva vas, sestrice svoje, da pristopite v njihovo kolo, ter skupno z njimi delate za procvit hrvatske in slovenske stenografije, in tako doprinesete svoje k zaželjenemu edinstvu Hrvatov in Slovencev. Kadar se bodo Hrvatice in Slovenke bolje poznale, bo medsebojna ljubav večja, in uspeh v navodnem delu hitrejši in trajnejši. Obrnite se na predsednico Danico Vuletič, učiteljico višjih ljudskih šol, in izprašano učiteljico stenografije, Zagreb, Mesnička ulica št. 17, ki vam bo z največjo ljubeznivostjo dala zahtevana pojasnila.

Urednik V. Spindler obsojen. Dne 18. t. m. je bil urednik Spindler pri okrožni sodnji v Celju obsojen na 40 K globe, ali 4 dni zapore, in povrnitev stroškov, ker je v popačeni obliki priobčil dva popravka č. g. župnika Zadravca iz Sv. Bolfenka pri Središču. Prekmalu se je tedaj veselil, ko je po prvi obravnavi pred okrajno sodnijo v „Narodnem Dnevniku“ preobračal kozolec veselja, ker je bil oproščen. Kakor se vidi, so tudi za liberalne urednike zrasli paragrafi. V teku ste še dve drugi podobni zadevi.

Čudno je postopanje celjske „Zadr. Zveze“ pri volitvah v načelstvo. Že predlanskim se pri teh volitvah na občnem zboru ni volilo tako, kakor zahtevajo pravila, marveč z vsklikom, in letos zopet tako, ko je bilo na občnem zboru v Celju dne 12. t. m. izvoljeno le na ta način novo načelstvo. Pravila zahtevajo namreč p i s m e n o v o l i t e v z l i s t k i. — Kaj reče k temu c. kr. okrožno sodišče?

Štajersko.

Mariborske novice.

Mariborski nemški trgovci so za Roseggerjevo ustanovo nabrali 2000 K. Čudno se sliši, da si nemški listi ne upajo izdati imen teh trgovcev. Se mogoče bojijo slovenskih odjemalcev? Koliko bodo neki naši slovenski trgovci zložili za „Slovensko Stražo“?

Iz sodne dvorane. Kakor smo poročali, sta koroška sina Mihael in Jožef Horvat v Spodnjem Vevleku v noči dne 24. aprila z železnim drogom ubila Janeza Letonja, sodnijskega pisarniškega asisten-

ta v Ptujju. Dne 17. maja sta bila oba brata od mariborske okrožne sodnije obsojena vsak na poltretjo leto težke ječe.

Prememba posesti. Trgovec Jožef Kaučič je kupil Čampovo hišo na glavnem trgu št. 19 v Mariboru za 140.000 K.

Maribor. Nov slovenski žepni vozni red je izdal trgovec Weixl v Mariboru. Komad stane 10 vin. Dobiva se pri raznih slovenskih trgovcih na Spodnjem Štajerskem.

Maribor. Na c. kr. davkarji se bodo v torek, dne 24. t. m. snažili uradni prostori, in se bodo ta dan sprejemala le zelo nujna plačila.

Celjske novice.

Predrzni zopet postajajo celjski liberalci, kakor stekli psi tekajo po mestu in grizejo okrog sebe; tako se obnašajo, vlečejo na uho, potvarjajo vjete besede, in mahajo po svojih listih na vse strani po dežvi: Lažimo naprej! „Narodni Dnevnik“ od 18. t. m. na primer prinaša notico, da se je v hotelu „Pri bellem volu“ neki duhovnik nekoliko skregal, ker je imel nekoliko drugačne pojme o slovenskem značaju hotela, in da je dr. Benkovič, ko je to zvedel, dejal: „Ah kaj, je pač prismojen far!“ Na celi stvari je samo to res, da se je neki liberalni duhovnik na neokusen način kregal v hotelu, ker je natakariča neko splošno običajno nemško besedo zinila. (Notabene to je duhovnik, kateremu se je nedavno na shodu v Ostrožnem očitalo, da otrokom deli podobice z nemškim napisom! Dr. Benkovič se je nasproti gospodu J. F., P. K. ter A. F. in slednjega soprogi prav primerno izrazil o tem liberalcu, ni pa rabil niti ene besede, katere se mu podtika. „Narodni Dnevnik“ bo seveda popravek moral prinesiti. — Zopet smo pribili eno liberalno laž več; tako si upajo lagati celjski dopisniki „Narodnega Dnevnika“, ki naj bodo veseli, da smo molčali dosedaj o umazanih dolgovih, tajnih ključih, popačenih bilancah, o boju za korito, medsebojnih ostudnih intrigah itd. Svaka sila do vremena!

Občinske volitve v okolici celjski se v kratkem vrše. Slovenci so priredili že več shodov. Šanse za Slovence niso tako neugodne, kakor hočejo zatrjevati malodušni ali — komodni ljudje. Celjska nemškutarija se seveda korenito moti, če meni, da se bodo Slovenci njim na ljubo pri volitvah zglasali. Umestno je, da to pribijemo. Lepa okolica celjska mora slovenska ostati za vsako ceno. Zato pa vsi na noge, da bo zmaga tem lepša!

Nesreča. Dne 18. t. m. je našel neki železniški čuvaj na železniški progi blizu Celja proti Laškem trgu nasproti bolnišnice ležati mrtvo truplo, ki je bilo od osebnega vlaka, ki vozi ob 10. uri iz Celja, povoženo. Pri ponesrečencu se je našel neki račun, iz katerega se je razvidelo, da je nesrečnež Janez Sitar, posestnik iz Št. Janža v celjskem okraju. Na glavi je imel težko rano, vendar se je spoznalo, da je še nekaj življenja v njem. Prepeljalo se ga je v celjsko bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Ponesrečeni je imel pri sebi vozni listek iz Pragarskega v Celje, in je najbrže v vlaku zaspal, ter je potem, ko je vlak vozil že mimo Celja, skočil iz vlaka.

Celje. V Zvezi slovenske napredne mladine se pripravlja velik preobrat v generaliteti. Majev avanzma se je zaradi občnega zbora Zadr. Zveze za dober mesec zakasnil.

Nemškutarstvo v Celju postaja vedno bolj arogantno. Odlikujejo se zlasti celjske „frajle“, hčere slovenskih starišev, ki javno napadajo in psujejo slovenska dekleta. Otroci tulijo po cestah „Die Wacht am Rhein“ ter napadajo mirne Slovence. V tem se odlikujejo zlasti otroci c. kr. uradnikov, in pa otroci nemških, oziroma nemškutarških trgovcev, ki jih rede slovenski odjemalci.

Ptujske novice.

Umrla je tukaj dne 18. maja Katarina Kodba, soproga kovača in posestnika, v 80. letu svoje starosti. Blaga gospa je bila povsod priljubljena. Naj v miru počiva!

Presnet komet, vse po mestu in okolici je govorilo samo o njem. Bal se ga pač nihče ni, a vendar je gnala ne samo radovednost stotine ljudi ponoči na vičavski breg pri mestu. Govori se, da so ga videli ob 1. uri ponoči na zahodnem nebu; nenavadno kmalu je izginil.

Drava je zadnje dni zelo narasla in drvi z velikim šumom naprej. Pijonirjem dela pri vajah precej sitnob.

Gosenice so se že pokazale na drevesih, ponekod v veliki množini, zlasti tam, kjer v spomladi niso pobirali gnezd.

Ptuj. Slovensko gledališče v Ptujju, Nar. dom. Na Telovo dne 26. maja nastopijo po dolgem času zopet na našem odru člani ljubljanskega deželnega gledališča, in sicer vprizerijo ob 8. uri večer veliko komedijo: „Sebastijan, veliki knez Georgijski.“ — Družba šteje 12 najboljših igralcev, ter bodo gotovo nudila nekaj dovršenega. Nihče naj ne zamudi lepe predstave! Vstopnice se dobivajo v predprodaji v novi slovenski trgovini gospoda Fr. Lenarta v Ptujju.

Ptuj. Pred dnevi me je nanesla pot na naše Dravsko polje in okolico Maribora. V Št. Janžu sem opazil na šolskem poslopju tablico banke „Slavije“, ki je gotovo več tisočev prispevala za šolsko stavbo, in se iz tega vzroka dela najbrž reklamo za Hribarja in njegovo zavarovalnico. V vasi Rošnje me je pa po-

sebeno zanimal originalni napis v „volapükšprahi“, ki visi nad veliko trgovino, in se glasi: „H. Ferenčičs-Hondlung.“ Res inenitna „hondlunga“ to! V Loki pa sem spoznal, da so doma esperantisti; vsaj napis kovačev priča to: „A. Zumer, huť ond Wagonšmied.“ Ko sem se po drugem kraju vračal s kolesom nazaj v Ptuj, sem na več krajih po vaseh zapazil tudi slovenske napise, nad katerimi se „Štajerc“ tako rad huđuje. V „Narodnem Domu“ sem po cenem in okusnem kosilu razmišljal o volapükarjih in esperantistih, ki sem jih našel ta dan pri mojem potovanju.

Drugi kraji.

Pobrežje pri Mariboru. V četrtek, dne 19. t. m. popoldne je padla 30letna delavkinja Ivanka Kodrič iz Pobrežja štev. 62 s svinjskega hleva na tla, in si je pri tem na nekem ostrem kolu predrila trebuh do črev. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

Otroci, ne tekajte za mladimi pičli! V sredo, dne 18. t. m. popoldne je 16letni viničarski sin Franc Brlič v Gornjem Dupleku hotel z nekega hrasta vzeti mlade vrane. Brlič je pa padel pri tem z drevesa, in si strl levo roko. Svojo neprevidnost obžaluje sedaj Brlič v bolnišnici.

Hoče. Kako se dela v podružnicah nemškega šulvereina, naj priča postopanje pri sestavi odbora nemške podružnice. Šulverein se krog in krog hvale, kako veliko zanimanje imajo ljudje za šulverein, s kakim veseljem sodelujejo v odboru itd. Ko se je ustanovila v Hočah pred kratkim taka podružnica, je učitelj Gatti, kar na svojo pest, vzel g. Jožefa Pfeiferja, tamošnjega tovarnarja, v odbor brez njegove vednosti. Pri konstituiranju podružničnega odbora, kjer sta bila navzoča samo dva člana, se je izvolilo g. Pfeiferja za tajnika. G. Pfeifer je v našem uredništvu izjavil, da on sploh ne sprejme nikakšnega odborniškega mesta pri podružničnem odboru, kajti kot Slovenec neče in ne more biti član tega vsenemškega društva. Istotako izjavlja tudi njegov sin. Venec lahorik učitelja Gatti-ja je vedno večji.

V Slivnici pri Mariboru so včeraj, dne 19. majnika prevz. knez in škof delili zakrament svete birme. Sprejemu v sredo popoldne je dalo poseben sijaj 32 jezdecov, možev in mladeničev, ki so od Hoče cerkve do Slivnice na čilih konjih kot častna straža spremljali voz mil. nadpastirja. Pri dohodu v Slivnici jih je razen duhovščine, šolske mladine in Marijinih družb, pozdravil tudi naš zaslužni župan in poslanec g. Fr. Pišek. — V srce so nam segali višepastirski opomini, kako naj zaupno častimo božjo in našo mater Marijo, in trajen sad bodo gotovo obrodili duhovni darovi, ki smo jih ta dan prejeli. — Birmancev je bilo 433.

Slivnica pri Mariboru. Nesreča vsled karambola dveh kolesarjev. Dne 17. majnika t. l. je peljal po državni cesti na Slivnici 30letni Andraž Žirovnik, hlapec pri tukajšnjemu (kmetu Bregantu, poln voznaja. Vstric njega sta se srečala dva kolesarja, katera se pa vsled velikega voza nista mogla izogniti eden drugega in sta s kolesi skupaj trčila. Pri tem sta tudi zraven voza gredečega hlapca Žirovnika pod voz vrgla. Slednjega je šlo zadnje kolo preko leve noge in mu je pri tem strlo zgornje stegno. Ponesrečenca so prepeljali v Maribor v bolnišnico, med tem ko je orožnik enega od kolesarjev prijel, — a drugi jo je na kolesu popihal.

Smarje pri Jelšah. Tajnik okrajnega šmarskega zastopa, Graner, je bil radi razžaljenja časti obsojen na 40 kron globe. Omenjamo, da je Graner velik liberalni agitator, in obenem dober prijatelj in svetovalec naših mož. Samo to nesrečo ima dobri mož, da naši somišljeniki njegove nasvete redko kedaj upoštevajo.

Sv. Peter pri Mariboru. Pred nekimi dnevi je Janez Žižek, viničar v Celestrinu, obsekaval neko bukev, a je pri tem padel z drevesa in si strl levo roko.

St. Ilj v Slov. gor. Pokati je začelo v naši Súdmarkini nasebini. Celo protestantovska molilnica je v nevarnosti. Že večkrat je občinski sluga oklical njenega lastnika pri cerkvi. Albani je imel popolnoma prav, ko je trdil, da je Súdmarkarija nič druga, kot sama korupcija. O razvoju, ki utegne biti zanimiv, bomo poročali.

St. Ilj v Slov. gor. Razmere na naši železniški postaji so naravnost neprimerne. Nemškonačionalna uradnika, turnerja Brandstädter in Langer, se vedeta napram občinstvu zelo čudno. Naše občine opozarjamo, da opomnijo ravnateljstvo južne železnice, kako njeni uslužbenci postopajo proti mirnemu slovenskemu občinstvu. Tudi glede snage na postaji niso zelo izbirčni.

Rogatec. Avtomobilska zveza med Rogatcem in Krapino, ki se je letos otvorila, je v dobrem teku. Avtomobili švigajo redno med svetovno znanimi krapinskimi toplicami in Rogatcem. Ta zveza bode na sloves obhodu zdravilišč zelo ugodno vplivala.

Marija Snežna na Velki. Kočar Karl Ferik je dne 12. t. m. streljal s staro puško na vrano, ki mu je odnesla pišče. Pri tem se je puška, ki je bila močno zarjavela, razletela in je Feriku desno roko tako razmesarila, da so mu jo morali v radgonski bolnišnici odrezati.

Vojnik. V tukajšnji nemški šoli so vojniški vse-nemci obhajali 30letnico nemškega šulvereina. Slavnost je bila zelo slabo obiskana, kar dokazuje, da je vojniško nemštvo na zelo slabih nogah. Junak dneva

je bil nadučitelj Servec, ki je kot pristen Nemeec govoril slavnosten, a žalosten govor. Okoličanov, pa tudi tržanov ni bilo. Edina Stallnerjeva rodbina je počastila to slavnost. Nesreča!

Trbovlje. Na binkoštni pondeljek dne 16. t. m. sta se sprla v neki tukajšnji gostilni posestnik Rožek in rudar J. Stampfer. Rožek je vrgel Stampferja ob tla in ga davil. Stampfer je potegnil žepni nož in je zabodel ž njim Rožeka v vrat. Prerezal mu je glavno vratno žilo, nakar je Rožek izdahnul. Stampferja so zaprli.

Iz Slov. Bistrice. Dne 25. majnika tega leta bodo gostovali člani slovenskega deželnega gledališča ljubljanskega pod vodstvom režiserja g. Hinka Nučiča na novem gledališkem odru v veliki dvorani hotela „Avstrija“ v Slovenski Bistrici. Uprizorila se bo de igra „Sebastijan, veliki knez Georgijski“, komedija v treh dejanjih. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Nadejati se je k tej predstavi mnogobrojnega obiska, ne le samo od domačinov, ampak tudi iz okolice in Konjic, ker je to prvokrat, da bomo imeli priliko pozdraviti na domači tleh najboljše igralce-umetnike iz slovenske metropole. — Predprodajo vstopnic je iz uljudnosti prevzel g. Al. Pinter, trgovec v Slov. Bistrici.

Griže. Na binkoštni ponedeljek so roparsko napadli tako imenovani napredni razgrajachi pridnega in poštenega mladeniča, ter ga smrtno-nevarno ranili. Daleč smo že prišli. Nekdaj tako lepi mir in zastopnost, sedaj pa toliko sovraštva, in ponoči vpitje, živiganje, roparski napadi, da si pošten človek ni življenja več varen. In ti razgrajachi imajo svoje ponočne shode baje v šolskem poslopju. Ali je to znano šolski oblasti? Mi tega nikakor ne trpimo, mi smo postavili šolo za svoje otroke, ne pa za pozne ponočnjake.

Gradec. Letalni stroj sta zgradila v Egenbergu pri Gradcu brata Franc in Jožef Spiller. Stroj je dolg okoli 11 m in širok okoli 12 m. V nedeljo ga nameravajo razstaviti. Prvi zlet se bode v kratkem poskusil baje na takozvanem „Talerhofu“ pri Gradcu. Ako se bode zlet dobro obnesel, nameravata brata Spiller letalni stroj potem v večjih mestih razstaviti.

Planina. Nad vse pričakanje dobro je izteklo gospodarski shod tukaj na binkoštni ponedeljek. V obilnem številu so se zopet kmetje-volilci od vseh strani zbrali, svojega prijubljenega poslanca g. Fr. Pišeka in g. nadrevizorja Vl. Pušenjaka poslušat. Gospod poslanec in g. nadrevizor sta kazala navzočim koristi, katere se jim ponujajo od „Zadruga za vnovčevanje živine“. Navzoči kmetje so z vidnim zanimanjem sledili razpravam obeh gg. govornikov o Zadrugi, in so si dali marsikatero pomisleke in dvome razjasniti. Na predlog domačega g. župnika se soglasno izreče g. poslancu zaupnica, obema govornikoma pa zahvala. Tudi na Planini se začne že močno daniti, in skrajni čas je že, da še zadnji madeži nemčurstva izginejo.

Zusem. Veliko se ugiblje pri nas in v sosednjih občinah o vzroku smrti obče znanega moža Jožefa Zlof, ker baje ni bila naravna. Doma se je najedel solate in začel bruhati; prikobacal se je do brata; tam je legel in čez teden dni umrl. Morebiti orožništvo ali državno pravdnštvo preskrbi jasnost v tej zadevi, da se pokaže, v koliko so slutnje opravilene.

Brežice. Blagoslov telegrafa. Srečni kraji, ki se senčijo pod telegrafskimi žicami! Zgled: Na binkoštni pondeljek je bil na Krškem oddan telegram za Brežice ob 10.15 dopoldne. Pešec posavskega kalibra bi to pot premahal v dobrih dveh urah, toda telegram — on vam jo je prikrihnil že poldrugo uro predno je bil oddan, namreč — drugi dan, v torek, ob 8.45! Zdaj si pa lahko vsakdo sam izračuna, kaj bi bilo z ubogim planetom zemljo brez brzjava! Bilo bi zares najboljšo, da bi si jo te dni gospod komet Halley privezal na svoj rep, pa odrčal z njo Bog vedi kam v vseмирje . . .

Sv. Lenart v Slov. gor. Na binkoštni pondeljek se je vršil pri nas političen shod. Predsedovala sta gospoda Muršec Matija iz Radahovega in Lorber Franc, veleposestnik v Spodnjem Porčiču. Poročal je najprvo v daljšem govoru predsednik K. Z., državni in deželni poslanec Rožkar. Pojasnjeval je zbranim položaj v državnem zboru in razmotrival razna važna gospodarska vprašanja, kakor: vinski zakon, osnovanje centrale za vnovčenje živine in drugo. H koncu je pozival k skupnosti in kmečki slogi pri bližajočih se volitvah v okrajni zastop. O delovanju deželnega zbora je govoril urednik Kemperle. Označil je vzroke slovenske obstrukcije in pobil liberalne laži in obrekovanja. Govorili so še župan Miha Dolajš-Partinje, tajnik Kramberger in kaplan Bosina, ki so vsi pozivljali k živahni agitaciji za volitve, da ostane okrajni zastop tudi vnaprej v kmečkih rokah, in ne pride v nemškutarske meščanske, ki skobe le za svoj žep. Gospod Kavčič je nato predlagal 4 resolucije, ki so bile z navdušenjem enoglasno sprejete. Resolucije se glase:

1. Zborovalci K. Z. odločno ugovarjajo zoper nameravani davek na vino, ker se s tem uniči naša vinoreja. Zborovalci zahtevajo, naj vlada išče novih davkov drugod, kjer jih razmeroma lažje dobi brez občutnih izgub dotičnih davkoplačevalcev, dočim bi z davkom na vino v doglednem času popolnoma uničila naše vinogradništvo.

2. Zborovalci K. Z. popolnoma odobrujejo delo naših kmečkih poslancev, ter jim izrekajo popolno zaupanje. Njihovo neomajano prepričanje je, da bodo rešili odnošaje in zmede v deželnem in državnem zboru slovenskemu ljudstvu v korist.

3. Na političnem shodu pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se sklene soglasno, da se zahteva z vsjo odločnostjo od c. kr. namestnijske v Gradcu izvršitev sklepa deželnega zbora štajerskega z dne 9. novembra 1908, zadevajoč olajšavo skušenj za koncesijonirane obrti na deželi. Voditeljem obrtnih delavcev na deželi se naj da prosta pravica do dela.

4. Sklene se soglasni protest proti nameravanemu višjemu obdačenju žganja, izdelanega iz domačega sadja.

Za tem se je vršil občni zbor političnega društva za šentlenartski okraj. Iz poročil tajnika in blagajnika se je razvidelo, da društvo živahno deluje in ga ljudstvo živahno podpira.

Cirkovce. V celjski vevnik, ki se imenuje „Narodni Dnevnik“, nabasali so školjski pisarji in cirkovski mešetarji zopet velik kup gnilega dračja. A kadarkoli so zamahnili s kakšno vejico po cirkovškem gospodu kaplanu, se je gnila vejica zlomila in padla na liberalce nazaj, ki „neprisiljeni in iz popolnoma prostega nagiba“ zlasti v zadnjem času z vilami kidajo in mečejo kompost liberalne tovarne proti duhovnikom, narodnim izdajcem pa kličejo, da so „zaslužni in spoštovani možje.“ Pri tem svojem narodnem delu, ki seveda izključuje osebne napade, zavihali so si pisarji in uredniki rokave in hlačnice, vendar izgledajo kakor dimnikarji, ker mečejo suh kompost proti močnemu vetru.

Kaplan Zorko je res nabral za postajališče več stotakov v župniji, a ne od pisarja, ne od mešetarja ni prejel vinarja. Naj bi onadva liberalna agitatorja pobirala od hiše do hiše, bi ne spravila skupaj niti dveh vinarjev, ker jima nikdo ne zaupa; kaplanu se je plačalo in darovalo za postajališče 2000 K., katerih se liberalnim dopisunom najbrž sline cedijo. Za vino, pivo, smodke in cigarete in nove tri haveloke bi vsem trem možem zadostovalo, a kaplan se ni dal obriti ne za 300 K., še manj pa za 8700 K. Kakšna škoda za denar, ker se ni izročil kakšni zakotni pisarni ali liberalni brivnici in strižnici! Kako prijetno bi se živelo in politikovalo! To so hude liberalne bolečine, katerih ne more pregnati klerikalna kaplanije, do katere bi zopet odmevali / hreščeči glasovi „narodnih“ mešetarjev, združenih im „Siegeskranz.“

In kako brezobziren je cirkovski kaplan! Denarja niti ni vložil v votlo školjsko kaso, kjer je neki toliko prostora, da bi nekateri radi v tisti omari shranjevali mleko Stiblerjeve brez mlečne mlekárne, v široki bi pa namakali lesnike za klerikalce. Pa Jaz-ževemkdo je rekel, da se bodo združeni liberalci in štajercijanci še za tisto sirotko stepli, ker je v školjski posojilnici in školjski brez mlečni mlekárni kaj malo smetane.

Kušer se nam kar smili, ker ne more nikjer dobiti visoke najemnine za prazno hišo štev. 30. Je pač 30 nesrečno število že 1877 let. Zato v jezi kar podpisati ni hotel „pogojev“ južne železnice, da bi le ne bilo postajališča. Pač pa je Kušer pisal lani glavnemu ravnateljstvu na Dunaj, da interesentje nočejo postajališča pri čuvajnici štev. 5, za katero mesto smo se bili prej odločili brez Kušerja, ki je naša način res kot župan zavlekel za eno leto gradnjo postajališča. To so Kušerjeve zasluge, katerim še lahko dodamo njegovo govorjenje, da je denar, kaplanu plačan, izgubljen, da ne bo postaje, da treba vknjižiti darovane svote na kaplanove gorice itd.!

Celjski listi naj še povedo, kako dolgo je nosil pisar Matija tiste tiskane „pogoje“ iz Škol v Cirkovce in zopet nazaj, in ko se je vedelo, da bo denar odposlan, ker denar brez podpisanih pogojev bi brezobrestno ležal na Dunaju, tedaj so bili briobčeni lažnjivi napadi na gospoda kaplana. Jako značajno! Še „storija“ rečiškega konsuma prede po glavi raznim poštenjakom, zakaj neki še ta konsum živi celih 12 let zraven rečiške posojilnice, ko so vendar vsi drugi spodnještajerski konsumi tako hitro propadli vsled znane liberalne poštenosti, pred katero brezvspešno svari liberalce božja zapoved.

Poljčane. (Sestanek duhovnikov-abstinentov se iz raznih vzrokov preloži na poznejši čas.

Na Gomilskem proslavlja se v nedeljo dne 22. majnika 1910 100letni jubilej obstanka tukajšnje šole. Ob 10. uri predpoldne bode zahvalna služba božja, ob 2. uri popoldne pa šolska in ljudska veselica s petjem, godbo, deklamacijami, spominskim govorom in gledališko predstavo. Uprizoril se bode s šolsko mladino igrokaz „Star vojak in njegova rejenka.“ Pri veselici bode sodelovala šentpavelska godba. — Za jubilejski šolski sklad v podporo revne mladine tukajšnje šole darovalo se je dosedaj 739 K. Posebno darovita sta se izkazala tukajšnja rojaka častita gospoda: častni kanonik Šlander Anton v Starém trgu, in p. Emeran Šlander v St. Petru pri Radgoni, ki sta poslala vsak po 50 K. Iskrena zahvala!

Novacerkev pri Celju. Dne 15. majnika smo se zbrali čebelarji v Socki pri Arličevem čebelnjaku, da bi zopet pridobili nekaj novega pouka za nadaljnje čebelarstvo. Krasen govor je imel naš nad vse priljubljeni gospod potovalni učitelj Ivan Jurančič. V vznosenih besedah nam je razlagal, kako naj se čebelnjak postavi, da bode dovolj prostoren in svetel, da se lahko gibljemo pri vsakem opravilu. Nadalje nam je razkazoval mero avstrijskih ali dunajskih panjev. Pri tem je lahko delo brez vsakega vzhemirjenja čebel, ako se pravilno z njim ravna. Gospod Jurančič nam je pokazal, kako se lepijo začetki in celi sati na okvirčke, in kako priprosto orodje se rabi pri tem delu. Nato je sledilo mnogo vprašanj, ki jim je gospod potovalni učitelj z veseljem odgovarjal. Za

vse to se mu je gospod Arlič v imenu vseh prav pristržno zahvalil. Čebelarji so se veselo razšli in se jim je poznalo, da se zanimajo za čebelarstvo. Zbranih je bilo nad 40 čebelarjev in prijateljev čebelarstva. Le tako naprej! Na vsak shod, da pridemo do prave znanosti! Priporočiti bi bilo, da bi vsi čebelarji pristopili k bližnjim podružnicam, da bi tvorili skupno mesto kakor čebelice. Naznanja se čebelarjem podruž. Novacerkev, da ima podruž. Celje čebelarški shod dne 29. maja po rani sv. maši pri gospodu Samcu, po domače Pušu, na Arčinu pri Vojniku. Želeti je, da se obilo udeležijo čebelarji iz cele okolice.

Koroško.

Velikovec. Posebno pozornost misli obračati v bodoče šulverein na Velikovec in okolico. Na obnem zboru v Gradcu se je direktno poročalo, da Velikovec in Borovlje z njunima okolicama vred morata postati popoln „deutsches Gebiet.“ Naši velenemci so sprejeli to vest z izvanredno svečanostjo in krokarijo. V svojem zbirališču so dne 18. t. m. na posebno slavnosten način dali duška svojemu tevtonskemu veselju. Takoj so odposlali udanostno (!) brzovjavo, ki res kaže, kako zelo naivni so velikovski „tajnaceljčki.“ Z veseljem so združili tudi običajno krokanje. Ko so se zjutraj ob solnčnem svitu vračali „fajhtni“ kot muhe domu — bilo je velikovski nemstvo rešeno.

V spomin na junake, ki so pred 101 letom v prediljski trdnjavi padli pri naskoku Francozov in s tem pokazali junaštvo in pogum (avstrijskih vojakov, se je vršilo na Predilju dne 18. t. m. lepo slavje. Na predvečer tega patriotičnega slavja je godba pešpolka štev. 17 iz Celovca svirala avstrijske himne. V jutru dne 18. maja so vojaki z godbo na čelu korakali k okinčanemu spomeniku in so napravili tam defile. Po slavnostnem govoru je vojaški kurat monsignor Kozak služil mašo zadušnico za padle junake. Vojaštvo je oddalo častne salve in iz trdnjavskih topov je donelo po dolini v znamenje, da se vrši na Predilju lepa patriotična slavnost.

Meža pri Prevaljah. V bližini grof Turnove žage so delavci našli dne 12. t. m. možko mrtvo truplo, ki je bilo že nekaj časa v vodi. Ker ima mrlič na glavi velike rane, ni izključeno, da je ponesrečeni, čegar identiteta se še ni dokazala, žrtev umora. Pri njem niso našli ne denarja, ne drugih stvari, iz katerih bi se sklepalo, kdo da je.

Koroški nemškutarji so se naveličani ptujskega „Štajerca.“ Iz velikovške okolice, pa tudi iz Prevalj, ga je zadnji čas romalo mnogo iztisov nazaj. Kdo bo neki čital list, ki ne zna drugega nego farbarijo.

Narodno gospodarstvo.

Mesarji proti špeharjem. V Mariboru in Ptujju se vrše, posebno v zimskem času, takozvani špeharški semnji, na katerih prodajajo kmetje s ptujsko-dravskega polja zaklane svinje, špeh in raznovrstno svinjsko meso. Ta prodaja se vrši na drobno in na debelo. Špeharji se pri tej prodaji sklicujejo na neki privilegij, izdan od cesarice Marije Terezije, vendar originala tega dovoljenja ni moči več najti. Mariborskim, pa tudi ptujskim nemškim mesarjem je že delj časa rojila po glavi želja, zapreti slovenskim špeharjem mariborski in ptujski trg. Leto za letom pošiljajo mesarske zadrage na namestnijo vloge, naj se špeharjem prepove na drobno prodajati špeh in pa svinjsko meso. Tudi špeharji so napravili protivlogo. Namestnija je te dni odločila, da ostane pri starem. Torej se pobožna želja nemških mesarskih zadrug ni uresničila. Kmetje bodo tudi v bodoče smeli voziti svoje blago na trg. Od špeharja kupi konsument saj za nekaj vinarjev ceneje, kot pri mesarju. Kmet-špehar pa tudi svojo živino malo boljše proda. Samo glede snage in reda bodo pri špeharjih uvedene nove določbe.

Pokladaž govedi klajno apno. Ako pokladaš govedi tako krmo, ki vsebuje premalo apna, kakor na primer seno iz močvirnih travnikov, seno, katero je premočil dež, slamo, repo, peso, krompir ali pogače, dajaj ji obenem tudi klajno apno. Klajno apno, ki ga živina zaužije, prehaja namreč polagoma v kri in odtod v kosti, vsled česar se kosti utrjujejo in postanejo močnejše. Če pokladaš torej živini gori navedena krmila, a nikakih močnih krmil, detelje itd., potem apno iz kosti polagoma gineva in ker ni nadomestka, zato dobi živina polagoma kostolomnico in včasih celo pogine. Ako hočeš torej preprečiti pri živini kostolomnico, a klajnega apna nimaš, da bi ga dajal, pokladaž mladi živini in molznim kravam poleg druge krme vsaj deteljo in razno zrnje stročja semleto, ali pa pognoji travnike in njive z apnom in fosforatnimi gnojili.

Ljubljanska kreditna banka. Ta najstarejši in največji bančni zavod na našem jugu zvišuje te dni svojo delniško glavnico od 3.000.000 K na 5.000.000 K z izdajo 5000 komadov novih delnic. Posesniki starih delnic imajo pravico prevzeti na vsake 3 stare 2 novi delnici in sicer po kurzu 420 K za komad, dočim se prepustijo ostale delnice novim subskribentom po 445 K za komad. Prijave na nove delnice sprejemajo vsi večji slovenski zavodi, v prvi vrsti seveda centrala v Ljubljani in podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. (Glej tudi današnji inserat.) Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice pri 6%ni dividendi lanskega leta skoraj s 6% čistih, priporočamo njih nakup zlasti našim denarnim zavodom,

kapitalistom in trgovcem, kar najtopeje. Ob enem priporočamo Ljubljansko kreditno banko kot prvi, izključno slovenski zavod, k posredovanju vseh denarnih kupčij.

Uvoz žita v Avstrijo. Iz drugih držav se je od 8. do 14. maja uvozilo v Avstrijo 26.065 stotov pšenice, 4280 stotov rži, 34 stotov ovsu, 12.836 stotov koruze. Na Ogrsko pa 40.505 stotov pšenice in 107 stotov koruze. Skupno se je torej v tem času uvozilo v našo državo 66.570 stotov pšenice.

Proti uvozu ponarejenih vin. Zastopniki avstrijskih vinorodnih okrajev so zadnji čas pogosto dobivali pritožbe glede velikanskega uvoza ponarejenih vin, ki zelo neugodno uplivajo na cene našega domačega vina. Zastopniki se nameravajo obrniti do vlade s prošnjo, da stori vse potrebno, da se prepovede dodatka alkohola in sladkorja poostri.

Narodno-obrambno delo.

Schulvereinova 30letnica. Kakor smo že poročali, vršil se je binkoštno praznike 15. in 16. majnika v Gradcu občni zbor nemškega šulvereina, ali bolje rečeno, napadalnega prusofilskega društva.

Ustanovilo se je 30 novih društvenih zavodov: 9 šol in 21 otroških vrteev. Skupno ima družba 330 zavodov v oskrbi. To je naravnost velikanski aparat, s katerim deluje šulverein za ponemčenje slovanske dece. Posebno za Štajersko je izdalo društvo zadnje leto ogromno svoto, pred vsem za Št. Lenart v Slov. gor. Posebno pozornost obrača šulverein na mariborsko okolico, in je osnoval v Studencih, Pobrežju in Teznu otroške vrtece. Večje svote je dovolil za nove nemške šole na Bregu pri Ptujju in Brežicah. Na Koroškem se žrtvuje posebno mnogo za Velikovec in Borovlje. Šulverein šteje sedaj čez 1800 podružnic, na novo se jih je osnovalo pretečeno leto 333. Poleg vsega tega pa se je še po inicijativi pisatelja Roseggerja dosegel dvamilijonski fond, s katerim bodo posebno v alpskih pokrajinah snovali nove nemške šole. Določilo se je, da se bodo navadno uporabljale le obresti od Roseggerjeve ustanove. — Rosegger je poslal na občni zbor pismo, ki je jako značilno. On izrecno poudarja: Prava izobrazba zahteva, da noben narod, torej tudi nemški, ne sme položiti zločinske roke na lastnino ali materni jezik drugega, sosednjega naroda!

Zelo značilno za naše razmere je tudi dejstvo, da so občnemu zboru in slavnostnim prireditvam prisostvovali razni avstrijski aristokratski in birokraški velikaši. Na drugem mestu je poudarjamo, da je velik škandal, da je deželni glavar dvojezične štajerske dežele celo govoril na tej vsenemški slavnosti, in slavil šulverein. Cesarski namestnik, ki je brzovjavno pozdravil, je bil zastopan po baronu Hammer-Purgstallu. Navzoči so bili še poštni ravnatelj, predsednik deželne sodnije, policijski ravnatelj, finančni prokurator, in druge visoke glave. Vsem tem pa je pridno dvorjani profesor Höniger iz Berolina, kot zastopnik društva za ohranitev nemštva v naši državi. Če pa n. pr. slovenski uradnik samo kot tih in miren gost obišče kako slovensko prireditev, takoj se ga denuncira kot najhujšega panslavista.

Priznati moramo, da dela šulverein s polnim parom in največje silo na to, da bi z nemškimi šolami med Slovenci skrčil naše jezikovne meje, in ustvaril nekake nemške jezikovne otoke v našem osrčju. Vse, kar je količkaj nemškega, vse pomaga šulvereinu pri raznarodovalnem delu. Tudi vlada mu gre na roko.

Mi Slovenci moramo sedaj v „Slovenski Straži“ osredotočiti vse naše moči, da rešimo najbolj ogrožene naše obmejne kraje pred šulvereinskim zmajem. S podrobno agitacijo kljubujmo napadavalnemu delu Schulvereina in Südmarke! — Bog z nami!

Šulvereinova denarna sredstva. Iz poročil društvenih funkcionarjev je posneti, da ima šulverein ogromna sredstva na razpolago. Samo udnine je imelo društvo lani 358.000 K, za 77.000 K več kakor prejšnje leto. Skupnih dohodkov je imel šulverein razun Roseggerjevega fonda, 937.989 K 16 v. L. 1909 se je osnovalo 9 novih šol, 21 otroških vrteev. Vsega skupaj ima šulverein 330 lastnih šol in vrteev v oskrbi. Glede uporabe Roseggerjeve ustanove je došlo do nesoglasja. Dr. Janesch iz Brežic je zahteval večjo svoto iz tega fonda za ustanovitev nemških šol na Spodnjem Štajerskem, kar pa ni obveljalo. — Na binkoštno nedeljo se je vršil velik komers, katerega se je udeležil tudi ces. namestnik grof Clary. — Veliko delo izvršuje nemški narod v šulvereinu. Če ne bomo šli Slovenci z enako enerzijsko v obrambnem delu naprej, se bode naša meja še huje skrčila.

Mednarodni časnikarski kongres.

Dne 17. in dne 18. t. m. se je zbralo v Trstu okoli 160 zastopnikov časopisja vseh narodov, ki se udeležijo XIV. mednarodnega časnikarskega kongresa.

Udeleženci so se zbrali ob 10. uri predpoldne v vestibulu Lloydove palače, kjer so posedli v kočije in se odpeljali po mestu.

Ob ½2. uri popoldne je bil na čast udeležencev v trgovski in obrtni zbornici banket, na katerem je otvoril vrsto napolnjenih istrski deželni glavar dr. Rizzi, ki je govoril imenom zveze za pospeševanje prometa tujev.

Govorili so dalje župan dr. Valerio, namestnik princ Hohenlohe, predsednik mednarodne časnikarske zveze, glavni urednik „Neues Wiener Tagblatt“ Wilhelm Singer, ki je bil zelo živahno pozdravljen in katerega so vsi govorniki posebno proslavljali. Imenom tržaškega časopisja je govoril glavni urednik „Piccola“ dr. Robert Precioso. Govorili so dalje še predsednik trgovske zbornice Demetrio in še nekateri drugi gospodje.

Popoldne so gospodje odšli v Koper, da si ogledajo razstavo. Krasne pokrajinske slike z bogatimi premembami, so napravile na udeležence najboljše vtis. Z udeleženci kongresa je bil tudi princ Hohenlohe.

Potem ko so si udeleženci ogledali razstavo, jih je razstavni odbor primerno pogostil. Ob tej priliki je imel deželni glavar dr. Rizzi slovesen nagovor, v katerem je omenjal slavne istrske zgodovine.

Odgovoril je gospod Schweizer iz Berolina.

Ko so se udeleženci kongresa vrnili s Kopra, je bil pri namestniku sprejem, katerega so se udeležili tudi razni drugi dostojanstveniki.

Zvečer je priredilo mesto na čast udeležencem kongresa, v gledališču „Verdi“ predstavo Goldonijeve „La Locandiera.“ Po predstavi je bil neprisiljen stanek v Dreherjevi pivarni.

Dne 19. t. m. ob 8. uri dopoldne so se ukrcali udeleženci na Lloydov luksuz-parnik „Thalia“, s katerim pojejo ob istrskem in dalmatinskem obrežju do Dubrovnika. Seje kongresa se bodo vršile na odprtem morju med potovanjem, ki bo trajalo cele štiri dni.

Potovanje bo zaključeno z malim prestankom v Opatiji, od kjer se povrnejo dne 23. t. m. v Trst, da odpotujejo z vlaki dalje.

Zelo čudno dirne človeka, da pri vsej tej prireditvi ni nobenega slovanskega gosta in morajo dobiti časnikarji vtis, kakor da so na popolnoma laških tleh. Gotovo bi bilo umestno, ako bi bili hrvaški in slovenski krogi storili svojo dolžnost in pokazali svetu, da bivajo na obalih sinje Adrije Slovani. Nekateri supra-narodnjaki vedno na vse pozabijo.

Halleyev komet.

Koliko vika in krika je bilo po časopisju o letošnji zvezdi repatici. Z velikanskim zanimanjem so ljudje pričakovali kometovega prihoda. Mnogi so celo pričakovali v noči 18. ali 19. maja konec sveta, ker so se bali, da bo komet trčil z zemljo skupaj in jo raztreščil. Pisalo se je, da bo šla zemlja te dni skozi kometov rep in bo pri tem oplazil velik kos zemlje strupeni plin, ki bo uničil vsa življenjska bitja na tistem delu zemlje. Vendar naši preroki so se enkrat pošteno zmotili. 18. in 19. maj sta mimo, a svet še vedno stoji tak kot pred kometovim prihodom.

Pričakovalo se je z vso gotovostjo, da se bo komet rep dne 19. t. m. videl zelo razločno in jasno. Vendar prihajajo od vseh strani poročila, da je bil rep kometa s prostim očesom skoraj neviden. V Mariboru se je komet rep opazil le kot nekaka skrivna meglica.

Koliko bojazni je pripravil komet zemljanom, pričča dejstvo, da si je mnogo ljudi iz strahu pred koncem sveta vzelo življenje. Drugi so zopet s celonočnim krokanjem in razveseljevanjem pričakovali čas, ko jih bo oplazil Halleyjev rep.

Danes dne 20. maja okoli tričetrt ure po solnčnem zahodu se bo komet videl malo jasneje. Ta večer se bo komet najlepše opazoval na večernem nebu v bližini solnčnega zatona. A videlo se ga bo le na vzvišenih krajih. Komet bo nad točko, kjer je zašlo solnce. Od 20. maja naprej se bo videl Halleyjev komet vedno višje na nebu na večerni strani.

Razgled po svetu.

Strah pred Halleyevim kometom med Nemci. Nemško časopisje poroča, da je zavlada med nemškim ljudstvom velik strah vsled vesti, da bosta komet in naša zemlja te dni trčila skupaj. Zgodilo se je iz te bojazni tudi več samomorov. Lepa nemška korajža! Tudi v drugih državah se je pojavil med ljudstvom velik strah pred kometom. V Ameriki so se dali mnogi ljudje zavarovati za morebitne poškodbe po kometovem repu. Zavarovalnice bi plačale tem ponesrečencem 1000 dolarjev odškodnine.

Rusija plačuje za vojaštvo in policijo na leto nad 1 milijardo rubljev, to je 2500 milijonov kron, kar znaša nad 54% vseh državnih dohodkov. Če pomislimo, da mora Rusija odplačevati poleg tega še na leto po 400 milijonov rubljev, to je 28% vseh dohodkov za državne dolge, si lahko izračuni vsak preprost računar, koliko ostane za prosvetne namene.

47 oseb utonilo. Na Velikem Dnjepru, blizu mesta Aleksandrovsk, je zadela ladija ob skalo ter se je razbila. V valovih Dnjepra je našlo smrt 47 delavcev.

Vseslovanska umetniška razstava v Krakovu se ima prirediti prihodnje leto. Z ozirom na to sklenili so odločilni faktorji v Petrogradu, naj se namestna vseslovanska umetniška razstava v Petrogradu odgodi na poznejši čas. Obenem se je sklenilo, da se sproži vprašanje o vseslovanski umetniški razstavi na slovanskem kongresu v Sofiji, in da se pozove vse slovanske narode, da se udeležijo umetniške razstave v Krakovu l. 1911.

Ne pozabite na Št. Ilj!

V Zgor. Sav. dolini se je zgubil, lep rjav pes, majhen, na visokih nogah, kateri sliši na ime „čuvaj“, kdo kaj ve o psu, živem ali mrtvem, naj naznani na Rečico števil. 44, proti dobri nagradi. 66

Pes, fonterrier, bele barve, s črnimi lisami po glavi in repu, z ovratnikom, na katerem je napis „Dese“ in pasja znamka št. 256/10, se je pred kakimi 14 dnevi izgubil. Prosi se, da ga poštenu najditelj odda proti dobremu plačilu pri g. Burešu, urarju v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 33. 67

Za cepljenje trt

dobite edino dobre gumijeve trake pri tvrdki:
Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s papirjem in pisalnimi orodjem.
Na debelo in drobno! 220 Na debelo in drobno!

Olje od motorja oddaje 100 kg po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

Trgovci pozor!

Prodajo se vsled dolgotrajne bolezni ravno na novo izgotovljeni trgovski prostori za trgovino mešanega blaga z deželnimi pridelki, trgovino s senom, zalogo piva itd. Trgovina ima 4 krasne izložbe dvojna steklena vrata, mostno tehtnico, ter stiskalnice za seno, vse to se nahaja v lepem slovenskem trgu na Sp. Štajerskem, na najboljšem prostoru, ob glavni cesti, t. k. farne cerkve in kolodvorske postaje. Več pobe upravištva „Straže“ v Mariboru. 63

Svoji k svojim!

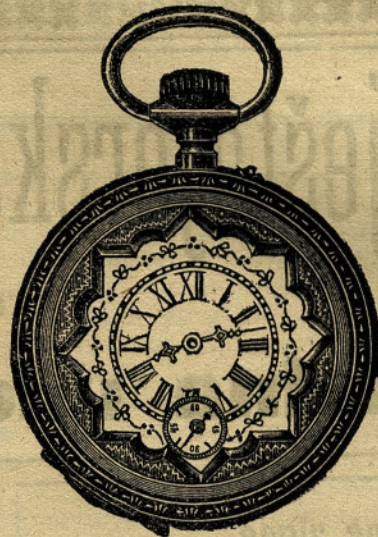
Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegetthoffova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. 10 Priznana najboljša igla za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela. kakor cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les itd. Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah. Vedno točno in najboljšo postrežbo, zagotavljajoč se priporočam č. duhovščini in cenjenemu občinstvu za mnogobrojna naročila.

Mihael Dobravc,
Gospodsk. ulica 5.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v **CELJU**, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

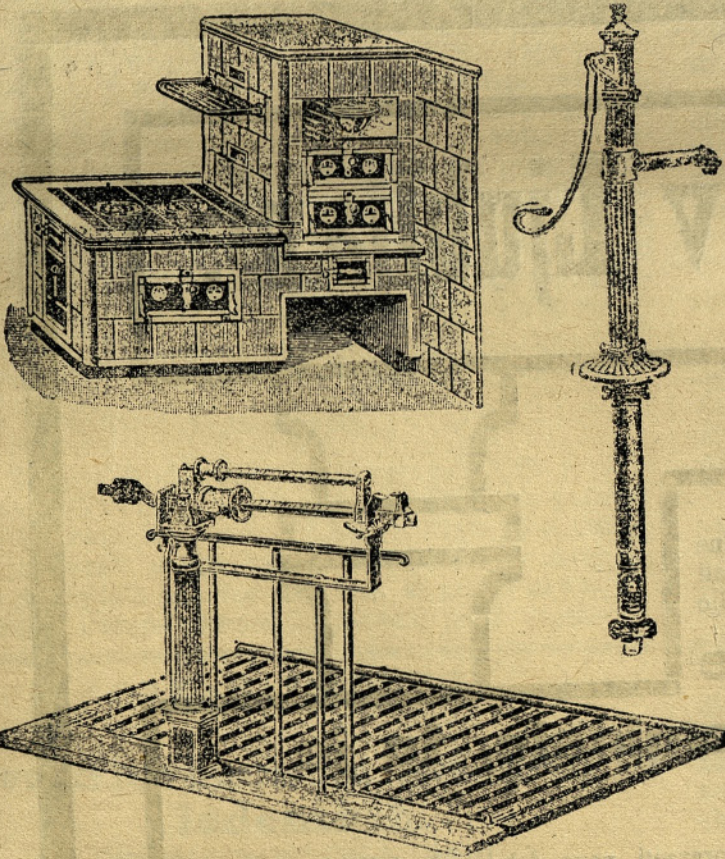
Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenswagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovođe ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši prídátek za kávo „ZAGREBSKI pravi FRANK“ s kavnim mlínčkom, kot izvrstni domači izdelék. 52

Edina narodna trgovina čevljev
Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebno čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni!

Edina prodaja ameriškanih čevljev.

Perilo

žensko in moško, kakor srajce, hlače in ovratnike, nadalje kravate, pase, rokavice, dežnike, solnčnike, predpasnike in spodnja krila samo solidni fabrikat v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah se kupi v veletrgovski hiši 64

R. Stermecki, Celje.

Velikanska zaloga garnitur, zastorov in preprog 1 garnitura iz 1 prtíča za mizo in 2 za posteljo skupaj K 9.—, fina K 10.—. Kambríkastih ostankov po 20 mt., trpežni, K 8.—, fini K 10.—, zelo fini K 12.—.

Brzójavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

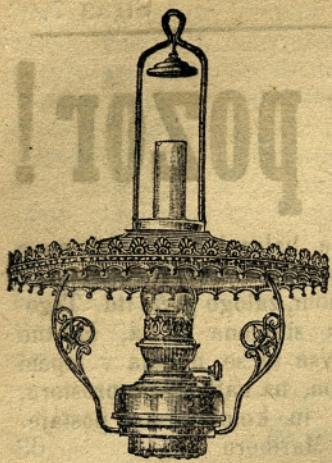

Stavbena in umetna kamnoseška
::: obrt s strojnim obratom. :::
Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. :::
Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakov). :::

Flakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. :::
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. :::
Popravljanje spomenikov, udela vanje napisov v iste. :::

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... **Najsolidnejša in točna postrežba.** .....

Nikoli več

ne bom menjal mila, od kar rabim Bergmannovo Steckenpferd-lilijino milo (znanka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Razglas.

Izvršnje pooblastilo občnega zbora Ljubljanske kreditne banke iz dne 3. marca t. l. sklenil je upravni svet v svoji seji dne 3. maja t. l. zvišati delniško glavnico od 3 na 5 milijon. kron ter v to svrhu razpisati subskripcijo

IV. izdaje delnic Ljubljanske

kreditne banke v znesku K 2,000.000 nominale, to je 5000 delnic a K 400

pod sledečimi pogoji:

1. V prvi vrsti imajo pravico prevzeti nove delnice lastniki staniki starih delnic po kurzu K 420.—, za komad in sicer pripadati na vsake tri stare dve novi delnici.

2. Ostale delnice ponudijo se novim subskribentom in dosedanjim delničarjem, v kolikor podpišejo ti v razmerju starih delnic večje število novih in sicer po kurzu K 445.—, za vsako delnico. Razdelitev delnic si pridržuje upravni svet.

3. Kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji K 120.—, oziroma K 145.— za vsako delnico, ostanek pa, t. j. K 300.— najpozneje do 30. junija t. l.; plača se lahko takoj tudi celi znesek.

4. **Vpisovanje (subskripcija) novih delnic vrši se od 15. do 31. maja t. l.**

Od plačanih zneskov povrnejo se do 31. decembra 1910 4½% tekoče obresti, ker bodo imele nove delnice kupon za leto 1911.

Prijave sprejemajo:

Centrala v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Trstu in Sarajevu;

Živnostenska banka v Pragi in na Dunaju;

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Varaždinu,

Osijeku, Veliki Gorici, Sisku, Virovitici, Cerkvenici, na Reki, v Zemunu, Belovaru, Delnicah in Kraljevicu;

Jadranska banka v Trstu in Opatiji;

Banka i štediona za Primerje na Sušaku in podružnici na Reki in Bakru.

Lastniki starih delnic morajo predložiti svoje delnice, in sicer samo plašče, pri navedenih subskripcijskih mestih v svrhu prekolokovanja; tam se sprejemajo tudi vplačila proti posebnim potrdilom.

Pojasnila, kakor tudi potrebne tiskovine daje radevolje Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice Ljubljanske kreditne banke pri dividendi l. 1909 demala s 6% se te za plodonosno nalaganje denarja prav toplo priporočajo.

Prepričani smo torej, da se bodele našemu vabilu k subskripciji gotovo kar v največjem številu odzvali ter na ta način prispevali tudi Vi k razvitu in razvoju obrti, trgovine, industrije, sploh celokupnega narod. gospodarstva naše domovine.

Ljubljanska kreditna banka.